

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Медичний інститут

Кафедра терапевтичних та хірургічних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Іщенко Н.М.

“_____” 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХІРУРГІЯ

Спеціальність 222 «Медицина»

Розробник

Завідувач кафедри розробника

Гарант освітньої програми

Директор інституту

Начальник НМВ

Фролов Ю. А.

Зак М. Ю.

Клименко М. О.

Грищенко Г. В.

Шкірчак С.І.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Хірургія	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	222 «Медицина»	
Спеціалізація (якщо є)	Відсутня	
Освітня програма	Хірургія	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	4, 5, 6 рік	
Навчальний рік	2021/2022	
Номери семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	7, 8 9, 10 11,12	Відсутнє
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	16 кредити / 480 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	25,5 год.	-
	246,5 год.	-
	205 год.	-
Відсоток аудиторного навантаження	57%; СРС 43%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Підсумковий блоковий контроль (ПБК)	
Форма підсумкового контролю	8, 10 семестр – Іспит 12 семестр - Залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Загальною метою викладання/вивчення навчальної дисципліни «Хірургія» є опанування студентами заходів з організації санітарно-епідемічного режиму в хірургічній клініці; видів перев'язочного матеріалу та способів його застосування. Знати види кровотечі і способи її тимчасової та кінцевої зупинки; трансфузії компонентів донорської крові, ускладнення гемотрансфузії та їх профілактика; основи анестезіології та реаніматології; клініка, діагностика, першу медичну допомогу. Принципи лікування при травматичних ушкодженнях; загальні питання хірургічної інфекції; клініка, діагностика, лікування, профілактика окремих видів хірургічної інфекції; основи трансплантології, основи клінічної онкології; методологія обстеження хірургічного хворого. Надання студенту знань з етіології, патогенезу, класифікації, клініки, діагностики, диференційної діагностики найбільш частих хірургічних захворювань. В результаті вивчення дисципліни студент *має знати*:

- 2.1 сучасні концепції вітчизняної і зарубіжної теоретичної і практичної хірургії;
 - 2.2. основні принципи організації хірургічної допомоги населенню України;
 - 2.3. основи організації раціонального режиму і лікування хірургічного хворого;
 - 2.4. загальні елементи догляду за хірургічними хворими;
 - 2.5. теоретичні аспекти про перев'язочний матеріал і способи його застосування;
 - теоретичні основи сучасної антисептики;
 - теоретичні аспекти профілактики виникнення і розповсюдження внутрішньо-лікарняної інфекції; класифікацію, клінічні прояви, наслідки кровотечі, методи тимчасової і кінцевої зупинки
 - кровотечі; теоретичні і практичні аспекти трансфузії препаратів донорської крові та кровозамінників;
 - ускладнення при гемотрансфузії, заходи для їх профілактики і лікування;
 - основи анестезіології;
 - основи реаніматології, клінічні прояви термінальних станів, їх діагностику, стадії і заходи
 - при проведенні серцево-легеневої реанімації; загальні питання травматології, онкології та трансплантології;
 - засоби і способи транспортної іммобілізації;
 - теоретичні аспекти про рани і рановий процес, лікування ран;
 - загальні питання хірургічної та ВІЛ-інфекції;
 - клініку, діагностику та лікування окремих гнійно-запальних захворювань м'яких тканин,
 - сухожилків, кісток та суглобів; методика обстеження хворого, особливості обстеження хворого з хірургічною патологією;
 - структуру медичної карти стаціонарного хворого.
-
- Етіологію, патогенез, класифікацію, клініку, діагностику, диференційну діагностику гострого апендициту та його ускладнень.
 - Синдром грижового випинання та ускладнення гриж черевної стінки.
 - Гострого холециститу
 - Гострого панкреатиту.
 - Захворювання, ускладнені механічною жовтяницею (синдром механічної жовтяниці).
 - Гострої та хронічної кровотечі в порожнину шлунково-кишкового тракту.
 - Синдром гострої непрохідності кишечника.
 - Перитонеальний синдром.
 - Методи виконання операцій та знати покази до оперативного втручання.
 - Знати оперативні доступи при хірургічних захворюваннях.
 - Основні етапи типових оперативних втручань
 - Покази до дренивання

- Оволодіти протоколами лікувальної програми.
- Основні симптоми та синдроми
 - **Мас вміти:**
- накладати бинтову пов'язку на різні ділянки тіла;
- накладати лонгету з гіпсу;
- вибирати засіб для транспортної іммобілізації, накладати шину Крамера, Дітерікса;
- провести дезінфекцію різних інструментів та предметів догляду за хворими;
- організувати відповідні санітарно-епідемічні умови для різних приміщень хірургічного відділення;
- виконати підшкірну, внутрішньом'язову ін'єкції, провести венепункцію, становити
- внутрішньовенний катетер, налаштувати систему для трансфузії кровозамінників і компонентів донорської крові; виконати катетеризацію сечового міхура м'яким катетером, поставити очисну та сифонну
- клізму, промити шлунок зондом; підготувати операційне поле;
- застосувати заходи для профілактики виникнення пролежнів;
- провести диференційну діагностику при кровотечі, виявляти ознаки розвитку геморагічного
- шоку; застосувати способи тимчасової зупинки кровотечі, вибирати спосіб для кінцевої зупинки
- кровотечі; визначити групу крові за системою АВО та Rh, провести тести на індивідуальну сумісність
- крові реципієнта та донора, вибрати тести на сумісність при трансфузії компонентів донорської крові, організувати і провести трансфузію еритроцитарної маси, свіжозамороженої плазми; вибрати адекватний спосіб анестезії для проведення того чи іншого втручання;
- провести діагностику термінальних станів, виконувати заходи елементарної підтримки
- життя; діагностувати різноманітні травматичні пошкодження;
- надавати першу медичну допомогу при різноманітних травматичних пошкодженнях;
- вибрати хірургічну тактику при лікуванні різних стадій ранового процесу;
- вибрати засоби для місцевого застосування при лікуванні ран в залежності від стадії ранового процесу; діагностувати різноманітні інфекційні хірургічні процеси, проводити між ними
- диференційну діагностику; діагностувати гнійно-некротичну стадію розвитку інфекційного хірургічного захворювання;
- вибирати відповідну хірургічну тактику для різних стадій розвитку хірургічної інфекції;
- скласти лікувальну програму при різних інфекційних хірургічних захворюваннях;
- проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження хірургічного хворого;
- оформити карту стаціонарного хворого для пацієнта з хірургічною патологією.
- Збирати скарги, анамнестичні дані,
- Визначати основні клінічні симптоми
- Вміти виконати та інтерпретувати інформацію симптому
- Сформулювати і обґрунтувати клінічний діагноз.
- Провести диференційну діагностику
- Обґрунтувати покази та протипокази оперативного лікування.
- Обґрунтувати покази до консервативного лікування
- Обґрунтувати прелік лабораторних та апаратних обслідувань
- Обґрунтувати консультації спеціалістів
- Оцінити дані клінічного, лабораторного, рентгенологічного, ультразвукового, ендоскопічного обстежень хворого

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

- *інтегральна*: здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог;
- *загальні*:
 1. здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
 2. здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
 3. здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
 4. здатність планувати і управляти часом;
 5. знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
 6. навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
 7. здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
 8. здатність приймати обґрунтовані рішення;
 9. здатність працювати в команді;
 10. навички міжособистісної взаємодії;
 11. визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
 12. прагнення до збереження навколишнього середовища;
 13. здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- *спеціальні (фахові, предметні)*:
 1. збір анамнезу у хірургічного хворого;
 2. проведення об'єктивного обстеження хірургічного хворого;
 3. оцінювання важкості клінічних проявів хвороби;
 4. складання плану обстеження і оцінка їх результатів;
 5. проведення диференційної діагностики;
 6. забезпечення догляду за важкохворим;
 7. виявляти і оцінювати гострі медичні стани;
 8. надання першої медичної допомоги;
 9. забезпечення базової підтримки життя і серцево-легеневої реанімації у відповідності до діючих Європейських рекомендацій;
 10. лікування болю;
 11. призначення відповідного лікування;
 12. виконання медичних процедур і медичних маніпуляцій (вимірювання артеріального тиску, проведення венепункції та катетеризації вени, застосування засобів для проведення внутрішньовенної трансфузії, проведення підшкірної, внутрішньо-м'язової ін'єкцій, катетеризація сечового міхура, промивання шлунку, постановка клізми);
 13. Проведення первинної хірургічної обробки рани.
 14. транспортування хворих;
 15. проведення трансфузії компонентів донорської крові;
 16. застосування заходів з профілактики виникнення і розповсюдження внутрішньо госпітальної інфекції

Розроблена програма відповідає **освітньо-професійній програмі (ОПП)** та орієнтована на формування **компетентностей**:

загальні (ЗК) – ЗК1-ЗК10 ОПП:

- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії;

- Здатність до здійснення саморегуляції, ведення здорового способу життя, здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії
- Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
- Здатність діяти соціально відповідально та громадської свідомості
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові (ФК)1 – ФК19 ОПП:

- Здатність до обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації.

Відповідно до освітньо-професійної програми очікувані **програмні результати навчання (ПРН)** включають вміння **ПРН4, ПРН12 ОПП:**

- Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації. Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності. Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату. Нести відповідальність за своєчасне використання методів саморегуляції.

- Оцінювати інформацію щодо діагнозу в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу, застосовуючи стандартну процедуру, використовуючи знання про людину, її органи та системи, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4).

3. Структура навчальної дисципліни

Назва модулів і тем	Кількість годин, з них				
	Всього	Аудиторних		СРС	
		Лекцій	Практичних занять	СРС	СРС (індивідуальна)
	480	25.5	246.5	208	-
Кредитів ECTS	16.0				
Змістовий блок 1 (4 курс 7 семестр)	81.5	7.5	40	34	-
Змістовий блок 2 (4 курс 8 семестр) Екзамен	78	-	44	34	
Змістовий блок 3 (5курс 9 семестр)	88	10	40	38	-
Змістовий блок 4 (5курс 10 семестр) Екзамен	72	-	40	32	-
Змістовий блок 5 (6курс 11 семестр)	86	8	42	36	-
Змістовий блок 6 (6курс 12 семестр) Залік	74.5	-	40.5	34	-

Організація навчального процесу здійснюється за європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС).

Програма навчальної дисципліни складається з 6 блоків:

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	Л	П	лаб	інд	СРС
1	2	3	4	5	6	7
БЛОК 1. ВВЕДЕННЯ В ХІРУРГІЮ. ДЕСМУРГІЯ. ОСНОВИ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІЧНОГО РЕЖИМУ В ХІРУРГІЧНІЙ КЛІНІЦІ. НЕВІДКЛАДНІ ХІРУРГІЧНІ СТАНИ. ОСНОВИ ТРАНСФУЗИОЛОГІЇ, АНЕСТЕЗИОЛОГІЇ ТА РЕАНІМАТОЛОГІЇ						
4 курс 7 семестр						
Тема 1. Десмургія. Визначення. Правила накладання та типи бинтових пов'язок. Типові пов'язки на верхню кінцівку, голову, шию, грудну клітку.	5	1	2			2
Тема 2. Десмургія. Пов'язки на живіт, промежину, нижню кінцівку. Гіпсова техніка.	2		2			
Тема 3. Антисептика. Види антисептики. Характеристика основних груп антисептичних засобів та основні способи їх застосування.	5	1	2			2
Тема 4. Внутрішньо-лікарняна інфекція. Санітарно-епідеміологічний режим. Асептика.	5	1	2			2
Тема 5. Хірургічна операція. Класифікація хірургічних операцій. Етапи хірургічного втручання. Передопераційна підготовка хворого та ведення післяопераційного періоду. Особливості хірургічного втручання в контексті невиліковного захворювання, покази. Поняття паліативної хірургії.	5	1	2			2
Тема 6. Кровотеча і крововтрата. Методи тимчасової та кінцевої зупинки кровотечі.	4		2			2
Тема 7. Гемотранфузія. Визначення груп крові за системами АВО та Rh-фактор. Проби на індивідуальну сумісність за системами АВО та Rh-фактор, біологічна проба.	4		2			2
Тема 8. Операція гемотрансфузія. Особливості трансфузії різних компонентів крові.	2		2			
Тема 9. Ускладнення гемотрансфузії та їх профілактика. Профілактика передачі інфекційних захворювань при трансфузії компонентів крові. Кровозамінники: класифікація, механізм дії, покази і способи застосування.	4		2			2
Тема 10. Місцеве знеболювання. Види. Показання, протипоказання, ускладнення.	3	1	2			
Тема 11. Загальне знеболювання. Інгаляційний і неінгаляційний	5	1	2			2

наркоз. Показання та протипоказання. Ускладнення та їх профілактика.						
Тема 12. Реаніматологія: термінальні стани; клінічна смерть; базова серцево-легенева реанімація.	4		2			2
Тема 13. Закриті пошкодження м'яких тканин: забій, струс, розрив. Клініка, діагностика закритих пошкоджень м'яких тканин, перша медична допомога, принципи лікування.	4		2			2
Тема 14. Переломи і вивихи: класифікація; клінічні прояви; діагностика; перша медична допомога; принципи лікування.	4		2			2
Тема 15. Політравма. Множинні ушкодження, поєднані та комбіновані травми. Травматичний шок. Синдром тривалого стиснення: патогенез, клініка, діагностика перша медична допомога, принципи лікування.	4		2			2
Тема 16. Рани, визначення, класифікація. Структура рани та перебіг ранового процесу. Особливості сучасної вогнепальної рани та мінно-вибухових ушкоджень. Випадкова контамінована рана: умови для розвитку інфекційного процесу в рані та їх усунення (ПХО). Чисті післяопераційні рани, особливості лікування.	5	1	2			2
Тема 17. Інфіковані рани. Стадії перебігу ранового процесу. Лікування інфікованої рани в залежності від стадії ранового процесу. Клінічний розбір хворого з інфікованою раною.	4.5	0.5	2			2
Тема 18. Опіки: класифікація, клініка. Перша допомога при різних видах опіку. Ураження світловим випромінюванням ядерного вибуху. Опіки, викликані запалювальними сумішами.	4		2			2
Тема 19. Опікова хвороба. Лікування опіку в стаціонарі в залежності від періоду опікової хвороби. Види хірургічних операцій, що застосовуються при лікуванні опіку.	4		2			2
Тема 20. Відмороження. Класифікація. Механізм ураження. Клінічні ознаки. Перша медична допомога та лікування. Електротравма: механізм ураження електричним струмом; клінічні ознаки; діагностика; перша	4		2			2

медична допомога та її особливості.						
Підсумковий блоковий контроль (ПБК)						
Разом:	81.5	7.5	40			34

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	Л	П	лаб	інд	СРС
1	2	3	4	5	6	7
БЛОК 2. Курація хірургічного хворого. Гострі хірургічні захворювання черевної порожнини, ускладнення. Хірургічні захворювання артеріальних та венозних судин						
4 курс 8 семестр						
1. Загальні питання хірургії. Обстеження хворих хірургічного профілю	4		2			2
2. Загальні принципи догляду за хірургічними хворими.	4		2			2
3. Сімптоми та синдроми у хірургії.	4		2			2
4. Хірургічна патологія венозної та лімфатичної систем	3		2			1
5. Курація хірургічного хворого	3		2			1
6. Гострий холецистит. Ускладнення гострого холециститу	4		2			2
7. Гострий панкреатит. Хронічні захворювання підшлункової залози	4		2			2
8. Перитоніт	3		2			1
9. Хвороби тонкої та товстої кишки.	3		2			1
10. Гострі ускладнення виразкової хвороби шлунка та 12 п. кишки.	3		2			1
11. Перфоративна виразка	3		2			1
12. Хвороби печінки та селезінки	4		2			2
13. Захворювання позапечінкових жовчних протоків.	3		2			1
14. Зовнішні та внутрішні грижі живота. Ускладнення гриж	4		2			2
15. Зовнішні та внутрішні грижі живота. Ускладнення гриж	4		2			2
16. Гострий апендицит. Ускладнення гострого апендициту	4		2			2
17. Хронічна ішемія нижніх кінцівок: Облітеруючий атеросклероз, облітеруючий ендартеріт, хвороба Рейно, хвороба Такаюсу. Причини, патогенез, класифікація хронічної ішемії за рівнем оклюзії аорти та артерій кінцівок. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	4		2			2
18. Синдром діабетичної ступні: причини, патогенез, класифікація. Клінічні прояви, варіанти клінічного перебігу, ускладнення. Діагностика, диференційна діагностика. Консервативне та хірургічне лікування діабетичної ангіопатії,	3		2			1
19. Синдром гострої ішемії кінцівок. Причини: артеріальні тромбози та емболії, травма кінцівок,	4		2			2

компартмент-синдром. Класифікація синдрому гострої ішемії кінцівок. Клініка, варіанти клінічного перебігу, ускладнення. Діагностика, перша допомога, лікувальна тактика						
20. Синдром хронічної венозної недостатності. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок, первинний та вторинний варикоз. Причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, ускладнення.	3		2			1
21. Тромбоз і тромбофлебіт поверхневих і глибоких магістральних вен кінцівок. Причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, ускладнення. Консервативне та хірургічне лікування.	3		2			1
22. Постромбофлебітичний синдром. Етіопатогенез, класифікація. Клініка. Діагностика, диференційна діагностика. Консервативне та методи хірургічного лікування. Трофічна виразка як ускладнення варикозної хвороби: причини, патогенез, клініка, методи лікування. Лімфедема кінцівок.	4		2			2
Екзамен						
Всього:	78		44			34

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	Л	П	лаб	інд	СРС
1	2	3	4	5	6	7
БЛОК 3. УРГЕНТНА АБДОМІНАЛЬНА ХІРУРГІЯ. ХІРУРГІЧНА ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЯ ТА ПРОКТОЛОГІЯ						
5 курс 9 семестр						
1. Гострий апендицит. Анатомо-фізіологічні відомості. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Тактика лікування.	5	1	2			2
2. Атипова клінічна картина гострого апендициту. Ускладнення гострого апендициту та апендектомії. Діагностична та лікувальна програма.	5	1	2			2
3. Анатомо-фізіологічні особливості жовчних шляхів. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Хірургічна тактика.	4		2			2
4. Особливості клінічного	4	1	2			1

перебігу, клінічної картини гострого холециститу та діагностичної і лікувальної програми у хворих похилого віку та хворих із супутньою патологією. Ускладнення гострого холециститу та холецистектомії						
5. Етіологія та патогенез, класифікація гострого панкреатиту. Клініка легкого та важкого гострого панкреатиту. Диференційна діагностика гострого панкреатиту.	4	1	2			1
6. Ускладнення гострого панкреатиту: гостра псевдокіста підшлункової залози, абсцес підшлункової залози, поширений перитоніт, некроз стінок порожнинних органів, кровотеча в черевну порожнину, гострі виразки травного каналу, кровотеча з гострих виразок у порожнину травного каналу, перфорація гострих.	4		2			2
7. Етіологія та патогенез, класифікація перфоративних гастродуоденальних виразок. Клініка типової та атипової перфоративної гастродуоденальної виразки. Лікувальна тактика при перфоративній гастродуоденальній виразці	6	2	2			2
8. Етіопатогенез, класифікація виразкової кровотечі. Клініка виразкової кровотечі. Лабораторні та ендоскопічні методи діагностики виразкової кровотечі. Лікувальна тактика при виразковій кровотечі.	6	2	2			2
9. Гостра непрохідність кишечника Етіологія та патогенез. Типова клінічна картина. Класифікація	4		2			2
10. Гостра непрохідність кишечника Принципи консервативного та хірургічного лікування	4		2			2
11. Етіологія, патогенез, класифікація гострого перитоніту. Клініка. Лікувальна тактика при гострому перитоніту.	4		2			2
12. Класифікація черевних гриж. Етіологія. Патогенез. Клініка захворювання. Принципи хірургічного лікування. Ускладнення.	4		2			2
13. Курація хворих. Написання історії хвороби.	4		2			2
14. Ускладнення виразкової хвороби шлунку та	4		2			2

дванадцятипалої кишки. Консервативне та оперативне лікування, види операцій. Хвороби оперованого шлунку						
15. Хвороби печінки Фіброз, цироз печінки.. Печінкова недостатність. Паразитарні та не паразитарні ураження печінки. Методи обстеження. Ускладнення. Принципи лікувальної тактики”.	4		2			2
16. Жовтяниця як хірургічна проблема. Жовчнокам'яна хвороба. Клінічні прояви. Методи дослідження. Диференційна діагностика. Принципи лікування. Постхолецистектомічний синдром.	5	1	2			2
17. Хронічний панкреатит. Методи діагностики. Клініка. Діагностика. Ускладнення хронічного панкреатиту. Принципи лікування. Кісти та нориці. Принципи хірургічної тактики”. Захворювання селезінки	5	1	2			2
18. Класифікація хірургічних захворювань тонкої кишки. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Крона товстої кишки. Дивертикулярна хвороба та поліпоз товстої кишки	4		2			2
19. Хвороби прямої кишки - геморрой , парапроктит, Анальна тріщина, Випадіння прямої кишки	4		2			2
20. Захворювання м'яких тканин промежини “Синдром опущення промежини . Піодермія промежини. Конділоматоз промежини. Епітеліальне куприкове погруження	4		2			2
Підсумковий блоковий контроль (ПБК)						
Разом:	88	10	40			38

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	Л	П	лаб	інд	СРС
1	2	3	4	5	6	7
БЛОК 4.. Болі в животі, оцінка особливостей больового синдрому при диференційній діагностиці захворювань органів черевної порожнини. ХІРУРГІЧНА ІНФЕКЦІЯ						
5 курс 10 семестр						
1. Болі в животі, оцінка особливостей больового синдрому при диференційній діагностиці захворювань органів	3		2			1

черевної порожнини.					
2. Синдроми дисфагії, блювоти та порушення акту дефекації. Значення у діагностиці та диференційній діагностиці. Лікарська тактика.	4		2		2
3. Синдром гострого живота. Діагностика, диференційна діагностика і лікувальна тактика. Диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини.	4		2		2
4. Локальні та розповсюджені гнійно-запальні процеси органів черевної порожнини та очеревини. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика і лікування.	3		2		1
5. Механічна жовтяниця. Причини виникнення. Диференціально-діагностична тактика. Сучасні підходи до лікування. Печінкова недостатність при хірургічних хворобах, методи профілактики та лікування.	3		2		1
6. Кровотечі з травного тракту. Причини виникнення, діагностика та диференційна діагностика, лікувальна тактика.	4		2		2
7. Травми живота. Симптоматика пошкодження органів черевної порожнини та заочеревного простору. Інструментальні методи діагностики. Лікувально-діагностична тактика.	3		2		1
8. Особливості протікання хірургічних захворювань у вагітних. Діагностика та диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини. Особливості обстеження. Хірургічна тактика. Запобігання передчасним пологам.	4		2		2
9. Перебіг гострих захворювань у осіб похилого віку.	3		2		1
10. Хірургічні ускладнення у хворих з інфекційною патологією. Диференційна діагностика між гострими хірургічними та інфекційними захворюваннями..	3		2		1
11. Сучасні методи діагностики та лікування захворювань серцево-судинної та дихальної систем	4		2		2
12. Синдроми болю в груді, дихальної та серцевої недостатності при діагностиці та	4		2		2

диференційній діагностиці захворювань органів грудної порожнини.						
13. Хірургічна патологія легень та плеври. Принципи діагностики та лікування.	3		2			1
14. Пошкодження органів грудної порожнини. Діагностична програма при пошкодженні серця. Тріада симптомів поранення серця. Єдина клініко-діагностична та лікувально-хірургічна програма при пораненнях серця	3		2			1
15. Пошкодження органів грудної порожнини. Клініка і діагностика пневмотораксу, гемотораксу і хілотораксу. Лікувальні підходи.	4		2			2
16. Синдром дуги аорти. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікувальні підходи	4		2			2
17. Синдром ішемії кінцівок. Захворювання, що викликають. Консервативне та хірургічне лікування оклюзій нижніх кінцівок.	4		2			2
18. Оцінка синдрому болю в кінцівках при проведенні діагностики та диференційної діагностики судинних захворювань, уражень нервової системи та патології опорно-рухового апарату.	4		2			2
19. Проблеми тромбозів та емболій. Причини виникнення, шляхи запобігання, діагностика та диференційна діагностика, лікувальна тактика. Сучасні можливості консервативного лікування. Показання до хірургічного лікування і його основні методи.	4		2			2
20. Захворювання вен. Синдром верхньої порожнистої вени. Синдром нижньої порожнистої вени. Причини, діагностика, диференційна діагностика, лікувальна тактика.	4		2			2
Екзамен						
Разом:	72		40			32

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	Л	П	лаб	інд	СРС
1	2	3	4	5	6	7
БЛОК 5. ГРУДНА, СЕРЦЕВА, ЕНДОКРИННА ХІРУРГІЯ						
6 курс 11 семестр						
1. Травми грудної клітки. Класифікація. Ранні та пізні	4	1	2			1

ускладнення. Диференціальна діагностика. Перша лікарська допомога і тактика лікування.						
2. Гнійні захворювання легень і плеври. Абсцес і гангрена легень, бронхоектатична хвороба. Гостра і хронічна емпієма плеври, піопневмоторакс. Особливості клінічного перебігу. Диференціальна діагностика. Методи консервативного та хірургічного лікування.	5	1	2			2
3. Сучасні методи діагностики , малоінвазивного оперативного лікування захворювань серця	4		2			2
4. Набуті вади серця. Класифікація. Діагностика. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань. Ускладнення	3		2			1
5. Ішемічна хвороба серця. Діагностика. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань	5	2	2			1
6. інфаркт міокарда, аневризма серця, порушення провідності. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань.	4		2			2
7. Захворювання межистіння Класифікація. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування. Захворювання та травми стравоходу.	3		2			1
8. Еутиреоїдний і токсичний зоб. Класифікація. Спеціальні методи дослідження. Діагностика. Диференціальна діагностика. Передопераційна підготовка. Хірургічне лікування	4		2			2
9. Захворювання молочної залози (дисгормональні, пухлинні) Мастит	5	2	2			1
10. Артеріальні тромбози і емболії.	3		2			1
11. Класифікація гострої ішемії кінцівок. Клінічні стадії перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування.	4		2			2
12. Класифікація гострої ішемії кінцівок. Клінічні стадії перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування.	4		2			2
13. Тромбоемболія легеневої артерії. Клініка, діагностика, лікування. Засоби профілактики.	4		2			2
14. Абдомінальний ішемічний	4		2			2

синдром. Клінічні варіанти перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Ускладнення. Методи консервативного лікування. Профілактика. Реабілітація.						
15. Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Облітеруючий атеросклероз і ендартеріїт. Класифікація хронічної ішемії і рівнів оклюзії аорти та артерії нижніх кінцівок	4		2			2
16. Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Облітеруючий атеросклероз і ендартеріїт. Класифікація хронічної ішемії і рівнів оклюзії аорти та артерії нижніх кінцівок	5	1	2			2
17. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок. Класифікація. Ускладнення. Діагностика. Спеціальні методи дослідження. Методи хірургічного лікування.	5	1	2			2
18. Тромбози магістральних вен. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування	4		2			2
19. Післятромбофлебітичний синдром. Класифікація. Діагностика. Консервативні і хірургічні методи лікування.	4		2			2
20. Лімфадема кінцівок. Форми захворювання. Клініка. Діагностика. Варіанти клінічного перебігу. Консервативне і хірургічне лікування	4		2			2
21. Лімфадема кінцівок. Форми захворювання. Клініка. Діагностика. Варіанти клінічного перебігу. Консервативне і хірургічне лікування	4		2			2
Підсумковий блоковий контроль (ПБК)						
Разом:	86	8	42			36

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	Л	П	лаб	інд	СРС
1	2	3	4	5	6	7
БЛОК 6. Травма у дітей. Екстрена медична допомога невідкладних станів. Новоутворення. Серцево-судинна хірургія						
6 курс 12 семестр						
1. Травма у дітей.. Екстрена медична допомога невідкладних станів	3		2			1

2. Травма грудної порожнини та ушкодження стравоходу. Гнійні захворювання легенів та плеври	4		2			2
3. Набута кишкова непрохідність. Запальні захворювання черевної порожнини. Закрита травма живота. . Кровотечі із травної системи .Портальна гіпертензія.	4		2			2
4. Сечокам'яна хвороба. Синдром набряклої мошонки. Травматичні ушкодження сечовивідної системи.	3		2			1
5. Гнійно-запальні захворювання кісток та суглобів. Гнійно-запальні захворювання м'яких тканин.	3		2			1
6. Доброякісні новоутворення м'яких тканин	4		2			2
7. Злоякісні новоутворення м'яких тканин	4		2			2
8. Шок. Терапія шоку. Серцево-легенева реанімація в умовах стаціонару	4		2			2
9. Ультразвукова діагностика серцевосудинної системи. Рентгенологічні та радіоізотопні методи діагностики серцевосудинних захворювань	3		2			1
10. Ангіокардіографія та катетеризація порожнин серця і басейнів магістральних судин	3		2			1
11. Анестезіологія, інтенсивна терапія, реанімація, штучний кровообіг, трансфузіологія і захист міокарду	4		2			2
12. Хірургія ішемічної хвороби серця	4		2			2
13. Хірургія вроджених вад серця	4		2			2
14. Хірургія набутих вад серця	4		2			2
15. Хірургія порушень ритму та провідності	4		2			2
16. Хірургія інших захворювань серця	4		2			2
17. Основні небезпечності та	4		2			2

ускладнення в серцево - судинній хірургії					
18. Основні небезпечності та ускладнення в серцево - судинній хірургії	4		2		2
19. Невідкладна серцево - судинна хірургія	3		2		1
20. Невідкладна серцево - судинна хірургія	4,5		2,5		2
Залік:					
Разом:	74,5		40,5		34

3.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
	Блок №1
1	Десмургія. Визначення. Правила накладання та типи бинтових пов'язок. Типові пов'язки на верхню кінцівку, голову, шию, грудну клітку. Антисептика. Види антисептики. Характеристика основних груп антисептичних засобів та основні способи їх застосування.
2	Внутрішньо-лікарняна інфекція. Санітарно-епідеміологічний режим. Асептика. Хірургічна операція. Класифікація хірургічних операцій. Етапи хірургічного втручання. Передопераційна підготовка хворого та ведення післяопераційного періоду. Особливості хірургічного втручання в контексті невилікового захворювання, покази. Поняття паліативної хірургії.
3	Місцеве знеболювання. Види. Показання, протипоказання, ускладнення. Загальне знеболювання. Інгаляційний і неінгаляційний наркоз. Показання та протипоказання. Ускладнення та їх профілактика
4.	Рани, визначення, класифікація. Структура рани та перебіг ранового процесу. Особливості сучасної вогнепальної рани та мінно-вибухових ушкоджень. Випадкова контамінована рана: умови для розвитку інфекційного процесу в рані та їх усунення (ПХО). Чисті післяопераційні рани, особливості лікування. Інфіковані рани. Стадії перебігу ранового процесу. Лікування інфікованої рани в залежності від стадії ранового процесу. Клінічний розбір хворого з інфікованою раною
	Блок №3
5	Гострий апендицит. Анатомо-фізіологічні відомості. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Тактика лікування. Атипова клінічна картина гострого апендициту Ускладнення гострого апендициту та апендектомії. Діагностична та лікувальна програма.
6	Особливості клінічного перебігу, клінічної картини гострого холециститу та діагностичної і лікувальної програми у хворих похилого віку та хворих із супутньою патологією. Ускладнення гострого холециститу та холецистектомії. Етіологія та патогенез, класифікація гострого панкреатиту. Клініка легкого та важкого гострого панкреатиту. Диференційна діагностика гострого панкреатиту
7.	Етіологія та патогенез, класифікація перфоративних гастродуоденальних виразок. Клініка типової та атипової перфоративної гастродуоденальної виразки. Лікувальна тактика при перфоративній гастродуоденальній виразці
8.	Етіопатогенез, класифікація виразкової кровотечі. Клініка виразкової кровотечі. Лабораторні та ендоскопічні методи діагностики виразкової кровотечі. Лікувальна тактика при виразковій кровотечі.
9.	Жовтяниця як хірургічна проблема. Жовчнокам'яна хвороба. Клінічні прояви. Методи дослідження. Диференційна діагностика. Принципи лікування. Постхолецистектомічний синдром. Хронічний панкреатит. Методи діагностики. Клініка. Діагностика. Ускладнення хронічного панкреатиту. Принципи лікування. Кісти та нориці. Принципи хірургічної тактики". Захворювання селезінки

	Блок №5
11.	Травми грудної клітки. Класифікація. Ранні та пізні ускладнення. Диференціальна діагностика. Перша лікарська допомога і тактика лікування. Гнійні захворювання легень і плеври. Абсцес і гангрена легень, бронхоектатична хвороба. Гостра і хронічна емпієма плеври, піопневмоторакс. Особливості клінічного перебігу. Диференціальна діагностика. Методи консервативного та хірургічного лікування.
12.	Ішемічна хвороба серця. Діагностика. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань
13.	Захворювання молочної залози (дисгормональні, пухлинні) Мастит. Клініка, патогенез. Сучасні методи обслідування та лікування консервативне, оперативне)
14.	Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Облітеруючий атеросклероз і ендартеріїт. Класифікація хронічної ішемії і рівнів оклюзії аорти та артерії нижніх кінцівок. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок. Класифікація. Ускладнення. Діагностика. Спеціальні методи дослідження. Методи хірургічного лікування.

3.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	Тема заняття / план
	(4 курс 7 семестр)
1.	Десмургія. Правила накладання та типи бинтових пов'язок. Типові пов'язки на верхню кінцівку, голову, шию, грудну клітку. Визначення десмургії. Класифікація пов'язок, перев'язочного матеріалу. Вимоги до перев'язочного матеріалу. Загальні правила для накладання бинтових пов'язок. Типові пов'язки на верхню кінцівку, голову, шию, грудну клітку.
2.	Десмургія. Пов'язки на живіт, промежину, нижню кінцівку. Гіпсова техніка. Типові бинтові пов'язки на живіт, промежину, кінцівки. Види пов'язок, що твердіють. Типові гіпсові пов'язки. Проби на якість гіпсового порошку. Правила гіпсової техніки.
3.	Антисептика. Види антисептики. Характеристика основних груп антисептичних засобів та основні способи їх застосування. Історія появи і розвитку антисептичного методу. Методи сучасної антисептики, їх характеристика. Механізм дії фізичних, хімічних, біологічних антисептиків. Класифікація хімічних антисептиків. Способи застосування антисептичних засобів.
4.	Внутрішньо-лікарняна інфекція. Санітарно-епідеміологічний режим. Асептика. Поняття про внутрішньо-лікарняну інфекцію. Санітарно-епідеміологічний режим і його складові. Забезпечення санітарно-епідеміологічного режиму в хірургічному відділенні. Асептика. Шляхи розповсюдження екзогенної та ендогенної інфекції. Підготовка до стерилізації, стерилізація, зберігання стерильності операційної білизни, перев'язувального матеріалу, хірургічного інструментарію, шовного матеріалу. Обробка рук хірурга та шкіри в ділянці операційного поля. Профілактика розповсюдження ВІЛ-інфекції в хірургічному відділенні.
5.	Хірургічна операція. Поняття про хірургічну операцію. Класифікація хірургічних операцій за особливостями виконання, за призначенням, за метою, за етапністю тощо. Основні етапи виконання хірургічної операції. Визначення передопераційного періоду, його тривалість і задачі. Особливості підготовки хворих до екстрених, термінових і планових операцій. Передопераційний період: догляд за шкірою хворого, санація ротової порожнини, гоління волосся, очищення кишечника за допомогою клізм, гігієна білизни та одягу хворих. Основні аспекти догляду за хворими у післяопераційному періоді, профілактика можливих ускладнень. Харчування хворих. Особливості хірургічного втручання в контексті невиліковного захворювання, покази. Поняття паліативної хірургії
6.	Кровотеча і крововтрата. Методи тимчасової та кінцевої зупинки кровотечі. Визначення та класифікація кровотеч. Визначення крововтрати, способи визначення величини крововтрати, класифікація крововтрати в залежності від її величини. Адаптаційні патофізіологічні зміни при крововтраті. Механізм самостійної зупинки кровотечі. Способи тимчасової зупинки кровотечі (пальцеве притискання, давлюча пов'язка, закрутка, джгут тощо). Способи кінцевої зупинки кровотечі: механічні, фізичні, біологічні. Поняття по судинний шов. Способи відновлення цілісності ушкодженого магістрального русла.
7.	Гемотрансфузія. Визначення груп крові за системами АВО та Rh-фактор. Проби на індивідуальну сумісність за системами АВО та Rh-фактор, біологічна проба. Історія розвитку переливання крові. Аспекти вчення про групи крові. Способи визначення групи крові за системами АВО та Rh-фактор. Спосіб визначення індивідуальної сумісності за системою АВО, варіанти визначення індивідуальної сумісності за системою Rh-фактор. Проведення проби на біологічну сумісність.
8.	Операція гемотрансфузія. Особливості трансфузії різних компонентів крові. Показання та протипоказання до переливання крові та її компонентів. Шляхи та способи гемотрансфузії. Механізм дії перелитої крові та її компонентів. Макроскопічне визначення якості препарату крові перед трансфузією. Класифікація препаратів, що містять компоненти крові. Організація і проведення операції гемотрансфузія. Заповнення

	протоколу гемотрансфузії.
9.	Ускладнення гемотрансфузії та їх профілактика. Профілактика передачі інфекційних захворювань при трансфузії компонентів крові. Кровозамінники: класифікація, механізм дії, покази і способи застосування. Ускладнення при трансфузії компонентів крові, їх класифікація, патогенез, клініка, диференційна діагностика. Гемотрансфузійний шок, клініка, діагностика, принципи лікування. Профілактика ускладнень при гемотрансфузії. Аспекти профілактики передачі інфекційної хвороби при трансфузії компонентів крові. Кровозамінники, їх класифікація, покази до застосування, способи застосування.
10.	Місцеве знеболювання. Види. Показання, протипоказання, ускладнення. Визначення місцевої анестезії. Різновиди місцевого знеболення (поверхнева, пошарова інфільтративна, регіональна, субарахноїдальна, епідуральна, внутрішньо-кісткова). Препарати і їх дози для місцевої анестезії. Показання, протипоказання для застосування різних способів місцевої анестезії. Можливі ускладнення при проведенні місцевої анестезії та їх профілактика.
11.	Загальне знеболювання. Інгаляційний і неінгаляційний наркоз. Показання та протипоказання. Ускладнення та їх профілактика. Визначення загальної анестезії. Різновиди загальної анестезії. Покази та протипокази для різних видів наркозу. Поняття про премедикацію. Препарати для інгаляційного та неінгаляційного наркозу. Масковий наркоз, методика проведення. Стадії ефірного наркозу. Будова апарату для інгаляційного наркозу. Типи дихальних контурів. Алгоритм проведення ендотрахеального наркозу. Різновиди неінгаляційного наркозу, застосування. Особливості проведення неінгаляційного наркозу. Можливі ускладнення при загальній анестезії та їх профілактика.
12.	Реаніматологія: термінальні стани; клінічна смерть; базова серцево-легенева реанімація. Визначення реаніматології. Термінові стани та їх клінічні прояви. Клінічна смерть: клініка, діагностика. Етапи реанімаційних заходів при клінічній смерті за Сафаром та їх мета. Показання і техніка проведення заходів елементарної підтримки життя (СAB). Контроль ефективності заходів елементарної підтримки життя. Відпрацювання алгоритму дій при діагностиці клінічної смерті та проведенні заходів елементарної підтримки життя. Етичні і юридичні аспекти реаніматології.
13.	Закриті пошкодження м'яких тканин: забій, струс, розрив. Клініка, діагностика закритих пошкоджень м'яких тканин, перша медична допомога, принципи лікування. Поняття про травматизм. Різновиди пошкодження м'яких тканин: забій, струс, розрив. Патоморфологічні та патофізіологічні аспекти при закритих пошкодженнях м'яких тканин. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика закритих пошкоджень м'яких тканин. Клінічні прояви закритого пошкодження головного мозку, органів грудної клітки, органів черевної порожнини, органів сече-вивідної системи. Перша допомога і особливості транспортування постраждалих при різних закритих пошкодженнях м'яких тканин. Профілактика розвитку травматичного шоку. Принципи лікування ушкоджень м'яких тканин в умовах стаціонару.
14.	Переломи і вивихи: класифікація; клінічні прояви; діагностика; перша медична допомога; принципи лікування. Визначення перелому кісток. Класифікація переломів. Механізм виникнення перелому і його вплив на зміщення кісткових уламків. Патофізіологічні і патоморфологічні аспекти регенерації кісткової тканини при переломі. Клінічні прояви при переломі кістки, способи інструментальної діагностики переломів. Задачі і алгоритм надання першої медичної допомоги при переломі кістки. Профілактика травматичного шоку на догоспітальному етапі надання допомоги постраждалому з переломом. Засоби транспортної іммобілізації та особливості їх застосування при переломах кісток. Принципи лікування переломів кісток в умовах стаціонару. Визначення вивиху. Класифікація вивихів. Патофізіологічні і патоморфологічні аспекти вивиху. Клінічні прояви і діагностика вивиху. Елементи першої медичної допомоги при вивиху. Загальні умови для проведення репозиції при вивиху та способи репозиції в залежності від локалізації вивиху. Принципи лікування вивиху.
15.	Політравма. Множинні ушкодження, поєднані та комбіновані травми. Травматичний шок. Синдром тривалого стиснення: патогенез, клініка, діагностика перша медична допомога, принципи лікування. Визначення політравми, класифікація. Сучасні методи діагностики і лікування в умовах військових дій і стихійного лиха. Травматичний шок: патогенез, клінічні прояви, діагностика, принципи профілактики розвитку і лікування на догоспітальному і госпітальному етапах надання допомоги постраждалому. Синдром тривалого стиснення: визначення, патофізіологічні і патологоанатомічні аспекти, клінічні прояви, класифікація, діагностика. Алгоритм першої медичної допомоги при синдромі тривалого стиснення. Принципи лікування в умовах лікарні.
16.	Рани, визначення, класифікація. Структура рани та перебіг ранового процесу. Особливості сучасної вогнепальної рани та мінно-вибухових ушкоджень. Випадкова контамінована рана: умови для розвитку інфекційного процесу в рані та їх усунення (ПХО). Чисті післяопераційні рани, особливості лікування. Визначення рани, структура рани, класифікація ран, характеристика різних типів ран. Патофізіологічні та патоморфологічні аспекти при рані. Елементи першої медичної допомоги при рані. Умови, що сприяють розвитку інфекційного процесу в контамінованій рані. Профілактика розвитку інфекційного процесу у випадковій контамінованій рані (первинна хірургічна обробка). Чиста післяопераційна рана, її особливості. Загоєння чистої рани первинним натягом (стадії ранового процесу при чистій рані). Первинний хірургічний шов та його різновиди. Лікування чистої рани в післяопераційному періоді.

	Патоморфологічні особливості при вогнепальному пораненні. Особливості структурних і функціональних змін тканини від виду зброї. Первинна хірургічна обробка вогнепальних ран, її особливості.
17.	Інфіковані рани. Стадії перебігу ранового процесу. Лікування інфікованої рани в залежності від стадії ранового процесу. Клінічний розбір хворого з інфікованою раною. Визначення інфікованої рани. Перебіг ранового процесу в інфікованій рані, характеристика різних стадій ранового процесу при інфікованій рані. Принцип лікування інфікованої рани в залежності від стадії ранового процесу. Хірургічна обробка гнійної рани: покази, протипоказання, техніка проведення. Види дренивання гнійної рани. Види вторинних хірургічних швів, покази та протипоказання для їх застосування. Хірургічні операції, що можуть бути застосовані в стадії епітелізації та рубцювання. Клінічний розбір хворого з інфікованою раною.
18.	Опіки: класифікація, клініка. Перша допомога при різних видах опіку. Ураження світловим випромінюванням ядерного вибуху. Опіки, викликані запалювальними сумішами. Визначення опіку. Різновиди опіку. Класифікація опіку за глибиною, площею, важкістю. Клінічні прояви термічного опіку в залежності від ступеня ураження. Алгоритм надання першої медичної допомоги при термічному опіку. Симптоматика різного ступеня опіку хімічними сполуками, особливості першої медичної допомоги при цьому виді ураження. Променевий опік: причини, клінічні прояви, перша допомога, профілактика. Визначення глибини і площі ураження при опіку, значення цих даних при наданні медичної допомоги постраждалому. Особливості ураження світловим випромінюванням ядерного вибуху, запалювальними сумішами, перша медична допомога при цих ураженнях.
19.	Опікова хвороба. Лікування опіку в стаціонарі в залежності від періоду опікової хвороби. Види хірургічних операцій, що застосовуються при лікуванні опіку. Визначення опікової хвороби. Періоди опікової хвороби. Патологічні та патоморфологічні аспекти періодів опікової хвороби. Принципи місцевого лікування опіку. Особливості лікування різних періодів опікової хвороби. Розрахунок об'єму трансфузії при лікуванні опікового шоку. Види хірургічних операцій при лікуванні опіку.
20.	Відмороження. Класифікація. Механізм ураження. Клінічні ознаки. Перша медична допомога та лікування. Електротравма: механізм ураження електричним струмом; клінічні ознаки; діагностика; перша медична допомога та її особливості. Визначення відмороження. Фактори, що сприяють виникненню холодової травми. Періоди перебігу відмороження. Патологічні та патоморфологічні аспекти виникнення та перебігу ураження при відмороженні. Класифікація відмороження: ступені ураження та їх клінічні прояви. Особливості надання першої медичної допомоги постраждалому з відмороженням в дореактивному періоді. Принципи лікування відмороження в післяреактивному періоді. Хірургічні операції, що застосовують при лікуванні відмороження. Електротравма: патоморфологічні та патологічні аспекти; клінічні прояви, особливості першої медичної допомоги.
(4 курс 8 семестр)	
1.	Загальні питання хірургії. Обстеження хворих хірургічного профілю. загальні питання хірургії. Обстеження хворих хірургічного профілю Принцип анатомічної доступності. Принцип фізіологічного дозволу. Принцип технічної можливості. Принцип юридичного дозволу. Принцип морального або етичного дозволу. Діагностика хірургічних захворювань як складний пізнавальний процес. Інтерпретація симптомів і синдромів у динаміці. Обґрунтованість використання для діагностики хірургічних захворювань дані: анамнезу, результати фізикального обстеження, лабораторних і інструментальних досліджень.
2.	Загальні принципи догляду за хірургічними хворими. Режим лікувальних закладів. Лікувально-охоронний режим. Санітарно-гігієнічний режим. Санітарно-гігієнічний режим в операційному блоці, палатах і відділеннях реанімації. Особиста гігієна хворих і персоналу. Санітарно-гігієнічний режим харчування хворих. Хірургічні дієти. Парентеральне харчування в хірургічній клініці.
3.	Симптоми та синдроми у хірургії. Особливості поняття симптом та синдром. Симптоми та синдроми хірургічних захворювань: гострий апендицит, гострий холецистит, захворювання позапечінкових жовчних протоків, гострий перитоніт, гострий панкреатит, гостра кишкова непрохідність, перфоративна виразка, хвороби печінки та селезінки, зовнішні та внутрішні грижі живота, хронічні захворювання шлунку та дванадцятипалої кишки, захворювання судин н/кінцівок
4.	Хірургічна патологія венозної та лімфатичної систем. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок. Класифікація. Ускладнення. Діагностика. Спеціальні методи дослідження. Методи хірургічного лікування Тромбози магістральних вен. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування. Післятромбофлебітичний синдром. Класифікація. Діагностика. Консервативні і хірургічні методи лікування. Лімфадема кінцівок. Форми захворювання. Клініка. Діагностика. Варіанти клінічного перебігу. Консервативне і хірургічне лікування.
5.	Курація хірургічного хворого.
6.	Гострий холецистит. Ускладнення гострого холециститу. Гострий холецистит та його ускладнення. "Анатомо-фізіологічні особливості жовчних шляхів. Визначення, етіологія та патогенез гострого холециститу. Класифікація. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Хірургічна тактика. Особливості клінічного перебігу, клінічної картини гострого холециститу та діагностичної і лікувальної

	програми у хворих похилого віку та хворих із супровідною патологією”. “Ускладнення гострого холециститу (перфорація жовчного міхура, перивезикальний інфільтрат та абсцес, холангіт, холангіогенні абсцеси печінки, жовчний перитоніт, печінкова недостатність, механічна жовтяниця, холецистопанкреатит). Ускладнення холецистектомії (інтраопераційні пошкодження позапечінкових жовчних шляхів, судин, органів черевної порожнини). Діагностика та хірургічна тактика. Роль малоінвазивних методів у діагностиці та лікуванні ускладнень гострого холециститу та холецистектомії”.
7.	Гострий панкреатит. Хронічні захворювання підшлункової залози. Гострий панкреатит та його ускладнення. “Етіологія та патогенез, класифікація гострого панкреатиту. Періоди клінічного перебігу гострого панкреатиту. Клініка легкого та важкого гострого панкреатиту. Методи діагностики гострого панкреатиту: клінічні, лабораторні, інструментальні – УЗД, КТ, лапароскопія. Диференційна діагностика гострого панкреатиту.” “Ускладнення гострого панкреатиту: гостра псевдокіста підшлункової залози, абсцес підшлункової залози, поширений перитоніт, некроз стінок порожнинних органів, кровотеча в черевну порожнину, гострі виразки травного каналу, кровотеча з гострих виразок у порожнину травного каналу, перфорація гострих виразок. Сучасна лікувальна тактика при гострому панкреатиті. Консервативна терапія. Показання до хірургічного лікування. Способи мініінвазивних та відкритих оперативних втручань.”
8.	Перитоніт. Гострий перитоніт. “Етіологія, патогенез, класифікація гострого перитоніту. Клінічна характеристика стадій перебігу перитоніту. Особливості клінічного перебігу первинного і вторинного перитоніту. Клінічна характеристика місцевого та 9 поширеного гострого перитоніту. Діагностична програма. Інструментальні методи дослідження при гострому перитоніті. Диференційна діагностика гострого місцевого та поширеного перитоніту. Хірургічна тактика при гострому місцевому і поширеному перитоніті. Пункційні методи лікування. Методи пролонгованої санації черевної порожнини. Лапаростомія. Інтенсивна терапія при гнійному перитоніті. Практичні навички роботи в перев’язочній (догляд за раною, дренажами, зміна пов’язок, видалення дренажів, зняття швів, розведення рани, хірургічна обробка гнійного вогнища). Робота у відділенні інтенсивної терапії. Робота в операційній (асистенція на операціях, катетеризація центральних вен, введення в наркоз, переливання препаратів
9.	Хвороби тонкої та товстої кишки. Захворювання тонкої кишки. Методи дослідження. Класифікація хірургічних захворювань тонкої кишки. Дивертикули, дивертикул Меккеля, його ускладнення. Хвороба Крона тонкої кишки, кишкові інфекційні та паразитарні захворювання. Хірургічна тактика при ускладнених формах інфекційних та паразитарних захворюваннях тонкої кишки”. “Неспецифічний виразковий коліт (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування консервативне та оперативне). Хвороба Крона товстої кишки (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування консервативне та оперативне).
10.	Гострі ускладнення виразкової хвороби шлунка та 12 п. кішки. Ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки. “Етіологія і патогенез, класифікація перфоративних гастродуоденальних виразок. “Пілородуоденальний стеноз (патогенез, класифікація, клініка, особливості клінічних проявів різних ступенів стенозу, диференційний діагноз, методи дослідження, консервативне та оперативне лікування, види операцій). Дуоденальний стеноз. Малігнізація виразки (стан проблеми, клінічні прояви, диференційний діагноз, методи дослідження, особливості оперативних втручань). Ульцерогенні ендокринні захворювання (первинний гіперпаратиреоз, синдром Золінгера-Елісона, особливості клініки, діагностики та лікування). Синдром Маллорі-Вейса
11.	Перфоративна виразка. Перфоративна виразка. Клініка типової та атипової перфоративної гастродуоденальної виразки. Діагностична програма при перфоративній виразці. Диференційна діагностика типової та атипової перфоративної гастродуоденальної виразки. Лікувальна тактика при перфоративній гастродуоденальній виразці. Підготовка хворого до оперативного втручання та вибір оптимального способу виконання оперативного втручання. Консервативна терапія у післяопераційному періоді”.
12.	Хвороби печінки та селезінки. Хвороби печінки та селезінки. “Фіброз, цироз печінки. Хірургічні аспекти теми. Патогенез, класифікація. Клініка. Ускладнення. Методи діагностики. Диференційна діагностика. Лікування. Синдром портальної гіпертензії. Класифікація. Принципи консервативного та оперативного лікування портальної гіпертензії та її ускладнень. Печінкова недостатність. Стан проблеми. Класифікація. Патогенез. Клінічні прояви в залежності від ступеня важкості. Сучасні методи лікування печінкової недостатності. Пересадка печінки. Захворювання селезінки (травма, абсцес, кісти, інфаркт, спленомегалія, гіперспленізм, хвороба Верльгофа, хвороба Банті, гемолітична жовтяниця, малярійна спленомегалія). Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Показання до спленектомії. Постспленектомічний синдром. Курація хворих із патологією гепатопанкреатобіліарної ділянки”.
13.	Захворювання позапечінкових жовчних протоків. “Жовчокам’яна хвороба. Етіологія. Патогенез. Причини утворення конкрементів. Клініка, діагностика. Диференційна діагностика. Хронічний калькульозний холецистит. Клінічні прояви. Ускладнення. Методи дослідження. Диференційна діагностика. Принципи лікування. Показання до ендоскопічних, лапароскопічних та втручань з мінілапаротомних доступів. Постхолецистектомічний синдром. Частота. Класифікація. Клініка різних форм. Диференційна діагностика. Методи обстеження. Лікування. Жовтяниця як хірургічна проблема.

	Етіологія, патогенез. Клінічні прояви. Методи дослідження. Принципи консервативного лікування. Хірургічна тактика. Роль малоінвазивних оперативних методів в лікуванні механічної жовтяниці”.
14.	Зовнішні та внутрішні грижі живота. Ускладнення гриж. Зовнішні черевні грижі. Визначення. Актуальність теми. Класифікація. Етіологія. Патогенез. Клініка захворювання. Сучасні методи обстеження. Загальні принципи хірургічного лікування. Показання та протипоказання до операції. Грижі білої лінії живота. Пупкові грижі. Післяопераційні грижі. Типова клініка. Класифікація. Диференційна діагностика кожного типу грижі. Методи оперативного втручання: класичні та лапароскопічні. Пахові та стегнові грижі. Типова клініка. Класифікація. Диференційна діагностика. Способи оперативного втручання (способи Lichtenstein, Silbert, Shouldice, класичні та лапароскопічні). Ускладнення гриж (гострі та хронічні). Види защемлення за механізмом, клінічною картиною. Класична клініка защемлення та особливості клінічного перебігу різних його форм. Диференційна діагностика. Методи обстеження.
15.	Гострий апендицит. Ускладнення гострого апендициту. Гострий апендицит та його ускладнення. “Гострий апендицит. Анатомо-фізіологічні відомості. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клінічна картина типового перебігу гострого апендициту. Діагностика і диференційна діагностика гострого апендициту. Тактика лікування гострого апендициту. Типи апендектомій”. “Особливості перебігу гострого апендициту у вагітних, дітей та хворих похилого віку. Атипові форми гострого апендициту. Діагностична та лікувальна програма. Роль лапароскопічних технологій у діагностиці та лікуванні хворих на гострий апендицит. Ускладнення гострого апендициту: апендикулярний інфільтрат, апендикулярний абсцес, міжпетльовий, підпечінковий, тазовий та піддіафрагмальний абсцеси, апендикулярний 7 перитоніт. Пілефлебіт. Сепсис. Клініка, діагностика, сучасна лікувальна тактика. Ускладнення апендектомії. Діагностика і лікування.”
16.	Хронічна ішемія нижніх кінцівок: Облітеруючий атеросклероз, облітеруючий ендартеріт, хвороба Рейно, хвороба Такаюсу. Причини, патогенез, класифікація хронічної ішемії за рівнем оклюзії аорти та артерій кінцівок. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
17.	Синдром діабетичної ступні: причини, патогенез, класифікація. Клінічні прояви, варіанти клінічного перебігу, ускладнення. Діагностика, диференційна діагностика. Консервативне та хірургічне лікування діабетичної ангіопатії,
18.	Синдром гострої ішемії кінцівок. Причини: артеріальні тромбози та емболії, травма кінцівок, компартмент-синдром. Класифікація синдрому гострої ішемії кінцівок. Клініка, варіанти клінічного перебігу, ускладнення. Діагностика, перша допомога, лікувальна тактика
19.	Синдром хронічної венозної недостатності. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок, первинний та вторинний варикоз. Причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, ускладнення.
20.	Тромбоз і тромбофлебіт поверхневих і глибоких магістральних вен кінцівок. Причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, ускладнення. Консервативне та хірургічне лікування.
21.	Постромбофлебітичний синдром. Етіопатогенез, класифікація. Клініка. Діагностика, диференційна діагностика. Консервативне та методи хірургічного лікування. Трофічна виразка як ускладнення варикозної хвороби: причини, патогенез, клініка, методи лікування. Лімфедема кінцівок.
	5 курс (9 семестр)
1.	1. Гострий апендицит. Анатомо-фізіологічні відомості. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Тактика лікування.
2.	Атипова клінічна картина гострого апендициту Ускладнення гострого апендициту та апендектомії. Діагностична та лікувальна програма.
3.	Анатомо-фізіологічні особливості жовчних шляхів. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Хірургічна тактика.
4.	Особливості клінічного перебігу, клінічної картини гострого холециститу та діагностичної і лікувальної програми у хворих похилого віку та хворих із супутньою патологією. Ускладнення гострого холециститу та холецистектомії
5.	Етіологія та патогенез, класифікація гострого панкреатиту. Клініка легкого та важкого гострого панкреатиту. Диференційна діагностика гострого панкреатиту.
6.	Ускладнення гострого панкреатиту: гостра псевдокіста підшлункової залози, абсцес підшлункової залози, поширений перитоніт, некроз стінок порожнинних органів, кровотеча в черевну порожнину, гострі виразки травного каналу, кровотеча з гострих виразок у порожнину травного каналу, перфорація гострих.
7.	Етіологія та патогенез, класифікація перфоративних гастродуоденальних виразок. Клініка типової та атипової перфоративної гастродуоденальної виразки. Лікувальна тактика при перфоративній гастродуоденальній виразці
8.	Етіопатогенез, класифікація виразкової кровотечі. Клініка виразкової кровотечі. Лабораторні та ендоскопічні методи діагностики виразкової кровотечі. Лікувальна тактика при виразковій кровотечі.
9.	Гостра непрохідність кишечника Етіологія та патогенез. Типова клінічна картина. Класифікація
10.	Гостра непрохідність кишечника Принципи консервативного та хірургічного лікування
11.	Етіологія, патогенез, класифікація гострого перитоніту. Клініка. Лікувальна тактика при гострому перитоніту.

12.	Класифікація черевних гриж. Етіологія. Патогенез. Клініка захворювання. Принципи хірургічного лікування. Ускладнення.
13.	Курація хворих. Написання історії хвороби.
14.	Ускладнення виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки. Консервативне та оперативне лікування, види операцій. Хвороби оперованого шлунку
15.	Хвороби печінки Фіброз, цироз печінки.. Печінкова недостатність. Паразитарні та не паразитарні ураження печінки. Методи обстеження. Ускладнення. Принципи лікувальної тактики”.
16.	Жовтяниця як хірургічна проблема. Жовчнокам’яна хвороба. Клінічні прояви. Методи дослідження. Диференційна діагностика. Принципи лікування. Постхолецистектомічний синдром.
17.	Хронічний панкреатит. Методи діагностики. Клініка. Діагностика. Ускладнення хронічного панкреатиту. Принципи лікування. Кісти та нориці. Принципи хірургічної тактики”.
18.	Класифікація хірургічних захворювань тонкої кишки. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Крона товстої кишки. Дивертикулярна хвороба та поліпоз товстої кишки
19.	Хвороби прямої кишки - геморрой , парапроктит, Анальна тріщина, Випадіння прямої кишки
20	Захворювання м’яких тканин промежини “Синдром опущення промежини . Піодермія промежини. Кондиломатоз промежини. Епітеліальне куприкове погруження
	5 курс (10 семестр)
1.	Болі в животі, оцінка особливостей больового синдрому при диференційній діагностиці захворювань органів черевної порожнини.
2.	Синдроми дисфагії, блювоти та порушення акту дефекації. Значення у діагностиці та диференційній діагностиці. Лікарська тактика.
3.	Синдром гострого живота. Діагностика, диференційна діагностика і лікувальна тактика. Диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини.
4.	Локальні та розповсюджені гнійно-запальні процеси органів черевної порожнини та очеревини. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика і лікування.
5.	Механічна жовтяниця. Причини виникнення. Диференціально-діагностична тактика. Сучасні підходи до лікування. Печінкова недостатність при хірургічних хворобах, методи профілактики та лікування.
6.	Кровотечі з травного тракту. Причини виникнення, діагностика та диференційна діагностика, лікувальна тактика.
7.	Травми живота. Симптоматика пошкодження органів черевної порожнини та заочеревного простору. Інструментальні методи діагностики. Лікувально-діагностична тактика.
8.	Особливості протікання хірургічних захворювань у вагітних. Діагностика та диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини. Особливості обстеження. Хірургічна тактика. Запобігання передчасним пологам.
9.	Перебіг гострих захворювань у осіб похилого віку.
10.	Хірургічні ускладнення у хворих з інфекційною патологією. Диференційна діагностика між гострими хірургічними та інфекційними захворюваннями..
11.	Сучасні методи діагностики та лікування захворювань серцево-судинної та дихальної систем
12.	Синдроми болю в груді, дихальної та серцевої недостатності при діагностиці та диференційній діагностиці захворювань органів грудної порожнини.
13.	Хірургічна патологія легень та плеври. Принципи діагностики та лікування.
14.	Пошкодження органів грудної порожнини. Діагностична програма при пошкодженні серця. Тріада симптомів поранення серця. Єдина клініко-діагностична та лікувально-хірургічна програма при пораненнях серця
15.	Пошкодження органів грудної порожнини. Клініка і діагностика пневмотораксу, гемотораксу і хілотораксу. Лікувальні підходи.
16.	Синдром дуги аорти. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікувальні підходи
17.	Синдром ішемії кінцівок. Захворювання, що викликають. Консервативне та хірургічне лікування оклюзій нижніх кінцівок.
18.	Оцінка синдрому болю в кінцівках при проведенні діагностики та диференційної діагностики судинних захворювань, уражень нервової системи та патології опорно-рухового апарату.
19.	Проблеми тромбозів та емболій. Причини виникнення, шляхи запобігання, діагностика та диференційна діагностика, лікувальна тактика. Сучасні можливості консервативного лікування. Показання до хірургічного лікування і його основні методи.
20.	Захворювання вен. Синдром верхньої порожнистої вени. Синдром нижньої порожнистої вени. Причини, діагностика, диференційна діагностика, лікувальна тактика.
	6 курс (11 семестр)

1.	Травми грудної клітки. Класифікація. Ранні та пізні ускладнення. Диференціальна діагностика. Перша лікарська допомога і тактика лікування.
2.	Гнійні захворювання легень і плеври. Абсцес і гангрена легень, бронхоектатична хвороба. Гостра і хронічна емпієма плеври, піопневмоторакс. Особливості клінічного перебігу. Диференціальна діагностика. Методи консервативного та хірургічного лікування.
3.	Сучасні методи діагностики, малоінвазивного оперативного лікування захворювань серця
4.	Набуті вади серця. Класифікація. Діагностика. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань. Ускладнення
5.	Ішемічна хвороба серця. Діагностика. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань
6.	інфаркт міокарда, аневризма серця, порушення провідності. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань.
7.	Захворювання межистиння Класифікація. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування. Захворювання та травми стравоходу.
8.	Еутиреоїдний і токсичний зоб. Класифікація. Спеціальні методи дослідження. Діагностика. Диференціальна діагностика. Передопераційна підготовка. Хірургічне лікування
9.	Захворювання молочної залози (дисгормональні, пухлинні) Мастит
10.	Артеріальні тромбози і емболії.
11.	Класифікація гострої ішемії кінцівок. Клінічні стадії перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування.
12.	Класифікація гострої ішемії кінцівок. Клінічні стадії перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування.
13.	Тромбоемболія легеневої артерії. Клініка, діагностика, лікування. Засоби профілактики.
14.	Абдомінальний ішемічний синдром. Клінічні варіанти перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Ускладнення. Методи консервативного лікування. Профілактика. Реабілітація.
15.	Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Облітеруючий атеросклероз і ендартеріїт. Класифікація хронічної ішемії і рівнів оклюзії аорти та артерії нижніх кінцівок
16.	Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Облітеруючий атеросклероз і ендартеріїт. Класифікація хронічної ішемії і рівнів оклюзії аорти та артерії нижніх кінцівок
17.	Варикозне розширення вен нижніх кінцівок. Класифікація. Ускладнення. Діагностика. Спеціальні методи дослідження. Методи хірургічного лікування.
18.	Тромбози магістральних вен. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування
19.	Післятромбофлебітичний синдром. Класифікація. Діагностика. Консервативні і хірургічні методи лікування.
20.	Лімфадема кінцівок. Форми захворювання. Клініка. Діагностика. Варіанти клінічного перебігу. Консервативне і хірургічне лікування
6 курс (12 семестр)	
1.	Травма у дітей.. Екстрена медична допомога невідкладних станів
2.	Травма грудної порожнини та ушкодження стравоходу. Гнійні захворювання легень та плеври
3.	Набута кишкова непрохідність. Запальні захворювання черевної порожнини. Закрита травма живота. . Кровотечі із травної системи .Портальна гіпертензія.
4.	Сечокам'яна хвороба. Синдром набряклої мошонки. Травматичні ушкодження сечовивідної системи.
5.	Гнійно-запальні захворювання кісток та суглобів. Гнійно-запальні захворювання м'яких тканин.
6.	Доброякісні новоутворення м'яких тканин
7.	Злоякісні новоутворення м'яких тканин
8.	Шок. Терапія шоку. Серцево-легенева реанімація в умовах стаціонару
9.	Ультразвукова діагностика серцевосудинної системи. Рентгенологічні та радіоізотопні методи діагностики серцевосудинних захворювань
10.	Ангіокардіографія та катетеризація порожнин серця і басейнів магістральних судин
11.	Анестезіологія, інтенсивна терапія, реанімація, штучний кровообіг, трансфузіологія і захист міокарду
12.	Хірургія ішемічної хвороби серця
13.	Хірургія вроджених вад серця
14.	Хірургія набутих вад серця
15.	Хірургія порушень ритму та провідності
16.	Хірургія інших захворювань серця

17.	Основні небезпечності та ускладнення в серцево - судинній хірургії
18.	Основні небезпечності та ускладнення в серцево - судинній хірургії
19.	Невідкладна серцево - судинна хірургія

Теми для СРС Курс 4. (семестр 7)	
1.	Десмургія. Визначення. Правила накладання та типи бинтових пов'язок. Типові пов'язки на верхню кінцівку, голову, шию, грудну клітку.
2.	Антисептика. Види антисептики. Характеристика основних груп антисептичних засобів та основні способи їх застосування.
3.	Внутрішньо-лікарняна інфекція. Санітарно-епідеміологічний режим. Асептика.
4.	Хірургічна операція. Класифікація хірургічних операцій. Етапи хірургічного втручання. Передопераційна підготовка хворого та ведення післяопераційного періоду. Особливості хірургічного втручання в контексті невиліковного захворювання, покази. Поняття паліативної хірургії.
5.	Кровотеча і крововтрата. Методи тимчасової та кінцевої зупинки кровотечі.
6.	Гемотрансфузія. Визначення груп крові за системами АВО та Rh-фактор. Проби на індивідуальну сумісність за системами АВО та Rh-фактор, біологічна проба.
7.	Ускладнення гемотрансфузії та їх профілактика. Профілактика передачі інфекційних захворювань при трансфузії компонентів крові. Кровозамінники: класифікація, механізм дії, покази і способи застосування.
8.	Загальне знеболювання. Інгаляційний і неінгаляційний наркоз. Показання та протипоказання. Ускладнення та їх профілактика.
9.	Реаніматологія: термінальні стани; клінічна смерть; базова серцево-легенева реанімація.
10.	Закриті пошкодження м'яких тканин: забій, струс, розрив. Клініка, діагностика закритих пошкоджень м'яких тканин, перша медична допомога, принципи лікування.
11.	Переломи і вивихи: класифікація; клінічні прояви; діагностика; перша медична допомога; принципи лікування.
12.	Політравма. Множинні ушкодження, поєднані та комбіновані травми. Травматичний шок. Синдром тривалого стиснення: патогенез, клініка, діагностика перша медична допомога, принципи лікування.
13.	Тема 16. Рани, визначення, класифікація. Структура рани та перебіг ранового процесу. Особливості сучасної вогнепальної рани та мінно-вибухових ушкоджень. Випадкова контамінована рана: умови для розвитку інфекційного процесу в рані та їх усунення (ПХО). Чисті післяопераційні рани, особливості лікування.
14.	Інфіковані рани. Стадії перебігу ранового процесу. Лікування інфікованої рани в залежності від стадії ранового процесу. Клінічний розбір хворого з інфікованою раною.
15.	Опіки: класифікація, клініка. Перша допомога при різних видах опіку. Ураження світловим випромінюванням ядерного вибуху. Опіки, викликані запалювальними сумішами.
16.	Опікова хвороба. Лікування опіку в стаціонарі в залежності від періоду опікової хвороби. Види хірургічних операцій, що застосовуються при лікуванні опіку.
17.	Відмороження. Класифікація. Механізм ураження. Клінічні ознаки. Перша медична допомога та лікування. Електротравма: механізм ураження електричним струмом; клінічні ознаки; діагностика; перша медична допомога та її особливості.
Теми для СРС Курс 4. (семестр 8)	
1.	Загальні питання хірургії. Обстеження хворих хірургічного профілю
2.	Загальні принципи догляду за хірургічними хворими.
3.	Сімптоми та синдроми у хірургії.
4.	Хірургічна патологія венозної та лімфатичної систем
5.	Курація хірургічного хворого
6.	Гострий холецистит. Ускладнення гострого холециститу
7.	Гострий панкреатит. Хронічні захворювання підшлункової залози
8.	Перитоніт
9.	Хвороби тонкої та товстої кишки.
10.	Гострі ускладнення виразкової хвороби шлунка та 12 п. кишки.
11.	Перфоративна виразка

12.	Хвороби печінки та селезінки
13.	Захворювання позапечінкових жовчних протоків.
14.	Зовнішні та внутрішні грижі живота. Ускладнення гриж
15.	Зовнішні та внутрішні грижі живота. Ускладнення гриж
16.	Гострий апендицит. Ускладнення гострого апендициту
17.	Хронічна ішемія нижніх кінцівок: Облітеруючий атеросклероз, облітеруючий ендартеріїт, хвороба Рейно, хвороба Такаюсу. Причини, патогенез, класифікація хронічної ішемії за рівнем оклюзії аорти та артерій кінцівок. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
18.	Синдром діабетичної ступні: причини, патогенез, класифікація. Клінічні прояви, варіанти клінічного перебігу, ускладнення. Діагностика, диференційна діагностика. Консервативне та хірургічне лікування діабетичної ангіопатії,
19.	Синдром гострої ішемії кінцівок. Причини: артеріальні тромбози та емболії, травма кінцівок, компартмент-синдром. Класифікація синдрому гострої ішемії кінцівок. Клініка, варіанти клінічного перебігу, ускладнення. Діагностика, перша допомога, лікувальна тактика
20.	Синдром хронічної венозної недостатності. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок, первинний та вторинний варикоз. Причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, ускладнення.
21.	Тромбоз і тромбофлебіт поверхневих і глибоких магістральних вен кінцівок. Причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, ускладнення. Консервативне та хірургічне лікування.
22.	Постромбофлебітичний синдром. Етіопатогенез, класифікація. Клініка. Діагностика, диференційна діагностика. Консервативне та методи хірургічного лікування. Трофічна виразка як ускладнення варикозної хвороби: причини, патогенез, клініка, методи лікування. Лімфедема кінцівок.
	Теми для СРС Курс 5 семестр 9
1.	Гострий апендицит. Анатомо-фізіологічні відомості. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Тактика лікування.
2.	2. Атипова клінічна картина гострого апендициту Ускладнення гострого апендициту та апендектомії. Діагностична та лікувальна програма.
3.	3. Анатомо-фізіологічні особливості жовчних шляхів. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Хірургічна тактика.
4.	Особливості клінічного перебігу, клінічної картини гострого холецистититу та діагностичної і лікувальної програми у хворих похилого віку та хворих із супутньою патологією. Ускладнення гострого холецистититу та холецистектомії
5.	Етіологія та патогенез, класифікація гострого панкреатиту. Клініка легкого та важкого гострого панкреатиту. Диференційна діагностика гострого панкреатиту.
6.	Ускладнення гострого панкреатиту: гостра псевдокіста підшлункової залози, абсцес підшлункової залози, поширений перитоніт, некроз стінок порожнинних органів, кровотеча в черевну порожнину, гострі виразки травного каналу, кровотеча з гострих виразок у порожнину травного каналу, перфорація гострих.
7.	Етіологія та патогенез, класифікація перфоративних гастродуоденальних виразок. Клініка типової та атипової перфоративної гастродуоденальної виразки. Лікувальна тактика при перфоративній гастродуоденальній виразці
8.	Етіопатогенез, класифікація виразкової кровотечі. Клініка виразкової кровотечі. Лабораторні та ендоскопічні методи діагностики виразкової кровотечі. Лікувальна тактика при виразковій кровотечі.
9.	Гостра непрохідність кишечника Етіологія та патогенез. Типова клінічна картина. Класифікація
10.	10. Гостра непрохідність кишечника Принципи консервативного та хірургічного лікування
11.	Етіологія, патогенез, класифікація гострого перитоніту. Клініка. Лікувальна тактика при гострому перитоніту.
12.	Класифікація черевних гриж. Етіологія. Патогенез. Клініка захворювання. Принципи хірургічного лікування. Ускладнення.
13.	Курація хворих. Написання історії хвороби.
14.	Ускладнення виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки. Консервативне та оперативне лікування, види операцій. Хвороби оперованого шлунку
15.	Хвороби печінки Фіброз, цироз печінки.. Печінкова недостатність. Паразитарні та не паразитарні ураження печінки. Методи обстеження. Ускладнення. Принципи лікувальної тактики”.
16.	Жовтяниця як хірургічна проблема. Жовчнокам'яна хвороба. Клінічні прояви. Методи дослідження. Диференційна діагностика. Принципи лікування. Постхолецистектомічний синдром.

17.	Хронічний панкреатит. Методи діагностики. Клініка. Діагностика. Ускладнення хронічного панкреатиту. Принципи лікування. Кісти та нориці. Принципи хірургічної тактики”. Захворювання селезінки
18.	Класифікація хірургічних захворювань тонкої кишки. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Крона товстої кишки. Дивертикулярна хвороба та поліпоз товстої кишки
19.	Хвороби прямої кишки - геморрой , парапроктит, Анальна тріщина, Випадіння прямої кишки
20.	Захворювання м'яких тканин промежини “Синдром опущення промежини . Піодермія промежини. Кондилломатоз промежини. Епітеліальне куприкове погруження
	Теми для СРС 5 курс 10 семестр
1.	Болі в животі, оцінка особливостей больового синдрому при диференційній діагностиці захворювань органів черевної порожнини.
2.	Синдроми дисфагії, блювоти та порушення акту дефекації. Значення у діагностиці та диференційній діагностиці. Лікарська тактика.
3.	Синдром гострого живота. Діагностика, диференційна діагностика і лікувальна тактика. Диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини.
4.	Локальні та розповсюджені гнійно-запальні процеси органів черевної порожнини та очеревини. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика і лікування.
5.	Механічна жовтяниця. Причини виникнення. Диференціально-діагностична тактика. Сучасні підходи до лікування. Печінкова недостатність при хірургічних хворобах, методи профілактики та лікування.
6.	Кровотечі з травного тракту. Причини виникнення, діагностика та диференційна діагностика, лікувальна тактика.
7.	Травми живота. Симптоматика пошкодження органів черевної порожнини та заочеревного простору. Інструментальні методи діагностики. Лікувально-діагностична тактика.
8.	Особливості протікання хірургічних захворювань у вагітних. Діагностика та диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини. Особливості обстеження. Хірургічна тактика. Запобігання передчасним пологам.
9.	Перебіг гострих захворювань у осіб похилого віку.
10.	Хірургічні ускладнення у хворих з інфекційною патологією. Диференційна діагностика між гострими хірургічними та інфекційними захворюваннями..
11.	Сучасні методи діагностики та лікування захворювань серцево-судинної та дихальної систем
12.	Синдроми болю в груді, дихальної та серцевої недостатності при діагностиці та диференційній діагностиці захворювань органів грудної порожнини.
13.	Хірургічна патологія легень та плеври. Принципи діагностики та лікування.
14.	Пошкодження органів грудної порожнини. Діагностична програма при пошкодженні серця. Тріада симптомів поранення серця. Єдина клініко-діагностична та лікувально-хірургічна програма при пораненнях серця
15.	Пошкодження органів грудної порожнини. Клініка і діагностика пневмотораксу, гемотораксу і хілотораксу. Лікувальні підходи.
16.	16. Синдром дуги аорти. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікувальні підходи
17.	Синдром ішемії кінцівок. Захворювання, що викликають. Консервативне та хірургічне лікування оклюзій нижніх кінцівок.
18.	Оцінка синдрому болю в кінцівках при проведенні діагностики та диференційної діагностики судинних захворювань, уражень нервової системи та патології опорно-рухового апарату.
19.	Проблеми тромбозів та емболій. Причини виникнення, шляхи запобігання, діагностика та диференційна діагностика, лікувальна тактика. Сучасні можливості консервативного лікування. Показання до хірургічного лікування і його основні методи.
20.	Захворювання вен. Синдром верхньої порожнистої вени. Синдром нижньої порожнистої вени. Причини, діагностика, диференційна діагностика, лікувальна тактика.
	Теми для СРС 6 курс 11 семестр
1.	1. Травми грудної клітки. Класифікація. Ранні та пізні ускладнення. Диференціальна діагностика. Перша лікарська допомога і тактика лікування.
2.	2. Гнійні захворювання легень і плеври. Абсцес і гангрена легень, бронхоектатична хвороба. Гостра і хронічна емпієма плеври, піопневмоторакс. Особливості клінічного перебігу. Диференціальна діагностика. Методи консервативного та хірургічного лікування.
3.	3. Сучасні методи діагностики , малоінвазивного оперативного лікування захворювань серця
4.	4. Набуті вади серця. Класифікація. Діагностика. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань. Ускладнення

5.	5. Ішемічна хвороба серця. Діагностика. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань
6.	6. інфаркт міокарда, аневризми серця, порушення провідності. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань.
7.	7. Захворювання межистиння Класифікація. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування. Захворювання та травми стравоходу.
8.	8. Еутиреоїдний і токсичний зоб. Класифікація. Спеціальні методи дослідження. Діагностика. Диференціальна діагностика. Передопераційна підготовка. Хірургічне лікування
9.	9. Захворювання молочної залози (дисгормональні, пухлинні) Мастит
10.	10. Артеріальні тромбози і емболії.
11.	11. Класифікація гострої ішемії кінцівок. Клінічні стадії перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування.
12.	12. Класифікація гострої ішемії кінцівок. Клінічні стадії перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування.
13.	13. Тромбоемболія легеневої артерії. Клініка, діагностика, лікування. Засоби профілактики.
14.	14. Абдомінальний ішемічний синдром. Клінічні варіанти перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Ускладнення. Методи консервативного лікування. Профілактика. Реабілітація.
15.	15. Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Облітеруючий атеросклероз і ендартеріїт. Класифікація хронічної ішемії і рівнів оклюзії аорти та артерії нижніх кінцівок
16.	16. Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Облітеруючий атеросклероз і ендартеріїт. Класифікація хронічної ішемії і рівнів оклюзії аорти та артерії нижніх кінцівок
17.	17. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок. Класифікація. Ускладнення. Діагностика. Спеціальні методи дослідження. Методи хірургічного лікування.
18.	18. Тромбози магістральних вен. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування
19.	19. Післятромбофлебітичний синдром. Класифікація. Діагностика. Консервативні і хірургічні методи лікування.
20.	20. Лімфадема кінцівок. Форми захворювання. Клініка. Діагностика. Варіанти клінічного перебігу. Консервативне і хірургічне лікування
	Теми для СРС 6 курс 12 семестр
1.	1. Травма у дітей.. Екстрена медична допомога невідкладних станів
2.	2. Травма грудної порожнини та ушкодження стравоходу. Гнійні захворювання легенів та плеври
3.	3. Набута кишкова непрохідність. Запальні захворювання черевної порожнини. Закрита травма живота. . Кровотечі із травної системи .Портальна гіпертензія.
4.	4. Сечокам'яна хвороба. Синдром набряклої мошонки. Травматичні ушкодження сечовивідної системи.
5.	5. Гнійно-запальні захворювання кісток та суглобів. Гнійно-запальні захворювання м'яких тканин.
6.	6. Доброякісні новоутворення м'яких тканин
7.	7. Злоякісні новоутворення м'яких тканин
8.	8. Шок. Терапія шоку. Серцево-легенева реанімація в умовах стаціонару
9.	9. Ультразвукова діагностика серцевосудинної системи. Рентгенологічні та радіоізотопні методи діагностики серцевосудинних захворювань
10.	10. Ангіокардіографія та катетеризація порожнин серця і басейнів магістральних судин
11.	11. Анестезіологія, інтенсивна терапія, реанімація, штучний кровообіг, трансфузіологія і захист міокарду
12.	12. Хірургія ішемічної хвороби серця
13.	13. Хірургія вроджених вад серця
14.	14. Хірургія набутих вад серця
15.	15. Хірургія порушень ритму та провідності
16.	16. Хірургія інших захворювань серця

17.	17. Основні небезпечності та ускладнення в серцево - судинній хірургії
18.	18. Основні небезпечності та ускладнення в серцево - судинній хірургії
19.	19. Невідкладна серцево - судинна хірургія

3.3. Забезпечення освітнього процесу

Лекції забезпечуються технічною підтримкою:

- комп'ютер
- проекційний екран
- мультимедійний проектор
- презентаційні програми (лекції)
- Практичні заняття:
- Манікен – сімулятор «Максим – 3»
- Мішок – АМБУ
- Перев'язувальний матеріал, шини фіксуючи, джути
- Сімулятори в\вених ін,екцій, катетеризації січового міхура, вимірювачем артеріального тиску
- Симулятор обслідування молочної залози
- Прилад для навчання зав'язування хірургічних вузлів та зшивання м'яких тканин
- Ларінгоскоп
- Набір воздуховодів
- Симулятор дихальних шляхів для введення воздуховодів

4. Підсумковий контроль

Перелік теоретичних питань, практичних навичок і професійних вмінь, якими повинен оволодіти студент. Теоретичні запитання:

1. Анатомо-функціональні відомості про сліпу кишку та апендикулярний відросток.
2. Методи обстеження хворих з гострим апендицитом.
3. Клініка гострого апендициту.
4. Етіологія та патогенез гострого апендициту.
5. Диференційний діагноз гострого апендициту.
6. Особливості клінічного перебігу гострого апендициту у дітей.
7. Особливості клінічного перебігу гострого апендициту у вагітних.
8. Особливості клінічного перебігу гострого апендициту у хворих старечого та похилого віку.
9. Ускладнення гострого апендициту.

10. Апендикулярний інфільтрат (клініка, діагностика, лікувальна тактика).
11. Апендикулярний абсцес правої клубової ділянки (клініка, діагностика, лікувальна тактика).
12. Тазовий абсцес. Клініка, діагностика, лікувальна тактика.
13. Піддіафрагмальний абсцес. Клініка, діагностика, лікувальна тактика.
14. Пілефлебіт. Клініка, діагностика, лікувальна тактика.
15. Розлитий апендикулярний перитоніт. Клініка, діагностика, лікувальна тактика.
16. Техніка типової апендектомії.
17. Лапароскопічна апендектомія.
18. Особливості оперативної техніки в залежності від форми гострого апендициту та розміщення червоподібного відростка.
19. Вид доступу та об'єм оперативного втручання при різних ускладненнях гострого апендициту.
20. Ускладнення при виконанні апендектомії.
21. Ускладнення апендектомії в ранньому та пізньому післяопераційному періоді.
22. Ведення післяопераційного періоду в пацієнтів з апендицитом та його ускладненнями.
23. Анатомо-функціональні відомості про жовчний міхур та позапечінкові жовчні протоки.
24. Етіологія та патогенез гострого холециститу.
25. Класифікація гострого холециститу.
26. Методи обстеження хворих з гострим холециститом.
27. Типова клінічна картина гострого холециститу, її особливості серед осіб юного та старечого віку.
28. Диференційна діагностика гострого холециститу.
29. Діагностична програма при гострому холециститі.
30. Лікувальна програма гострого холециститу.
31. Ускладнення гострого холециститу.
32. Особливості клінічної картини гострого холециститу при наявності супровідної патології.
33. Клінічна картина ускладнень гострого холециститу та їх диференційна діагностика.
34. Показання до екстрених операцій при гострому холециститі.
35. Показання до термінових операцій (24-48 годин) при гострому холециститі.
36. Характер оперативних втручань при гострому холециститі.
37. Характер оперативних втручань при ускладненнях гострого холециститу.
38. Показання до мініінвазивних оперативних втручань (ендоскопічних, лапароскопічних, під контролем КТ та ультразвуку).
39. Інтраопераційні ускладнення холецистектомії та їх лікування.

40. Післяопераційні ускладнення та їх профілактика та лікування.
41. Передопераційна підготовка хворих з гострим холециститом.
42. Післяопераційне ведення пацієнтів з гострим холециститом.
43. Анатомо-функціональні відомості про підшлункову залозу.
44. Етіологія та патогенез гострого панкреатиту.
45. Класифікація гострого панкреатиту.
46. Методи обстеження хворих на гострий панкреатит.
47. Типова клінічна картина гострого панкреатиту.
48. Диференційна діагностика гострого панкреатиту.
49. Діагностична програма при гострому панкреатиті.
50. Лікувальна тактика при гострому панкреатиті.
51. Ускладнення гострого панкреатиту.
52. Особливості клінічної картини гострого панкреатиту при наявній супровідній патології.
53. Клінічна картина ускладнень гострого панкреатиту та їх диференційна діагностика.
54. Показання до оперативних втручань при гострому панкреатиті.
55. Характер оперативних втручань при гострому панкреатиті.
56. Характер оперативних втручань при ускладненнях гострого панкреатиту.
57. Показання до мініінвазивних оперативних втручань (ендоскопічних, лапароскопічних, під контролем УЗД) при гострому панкреатиті.
58. Лікування пацієнтів з гострим панкреатитом у післяопераційному періоді.
59. Анатомо-функціональні відомості про шлунок та дванадцятипалу кишку.
60. Сучасне визначення та методи діагностики виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки.
61. Які існують фактори агресії у розвитку виразкової хвороби ?
62. Що відноситься до факторів захисту слизової оболонки шлунка ?
63. Які анатомічні зони має шлунок ?
64. За рахунок яких артерій кровопостачається шлунок ?
65. Який вплив на шлунок має блукаючий нерв ?
66. Який вплив на шлунок має симпатична інервація ?
67. Які ускладнення виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки ?
68. Які особливості больового синдрому при шлунковій локалізації виразки ?
69. Які особливості больового синдрому при дуоденальній локалізації виразки ?
70. Які об'єктивні клінічні ознаки виявляють при виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки ?
71. У чому суть діагностичної програми при виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки ?

72.3 якими захворюваннями слід проводити диференційну діагностику виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки ?

73.Методи обстеження хворих з перфоративною виразкою.

74. Класифікація перфоративної виразки.

75.Етіологія та патогенез перфоративної виразки.

76.Клініка типової перфоративної виразки.

77.Диференціальна діагностика перфоративної виразки.

78.Особливості клінічного перебігу атипової перфоративної виразки.

79.Особливості клінічного перебігу прикритої перфоративної виразки.

80.Особливості клінічного перебігу перфоративної виразки при перфорації в сальникову сумку.

81.Особливості перебігу перфоративної виразки при прориві її в заочеревний простір.

82.Вибір обсягу оперативного втручання при перфоративній виразці.

83.Техніка зашивання перфоративної виразки.

84.Техніка виконання пілородуоденопластики.

85.Вибір способу виконання ваготомії та пілородуоденопластики.

86.Показання до проведення та техніка виконання селективної ваготомії та антрумектомії.

87.Показання до проведення та техніка виконання селективної проксимальної ваготомії та пілородуоденопластики.

88.Показання до проведення та техніка виконання резекції шлунку при перфоративній виразці.

89.Лапароскопічні технології в хірургічному лікуванні перфоративної виразки.

90.Ускладнення у ранньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу перфоративної виразки.

91.Ускладнення у пізньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу перфоративної виразки.

92.Лікування ускладнень у пізньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу перфоративної виразки.

93.Особливості ведення хворих з перфоративною виразкою у ранньому та пізньому післяопераційному періоді.

94.Ускладнення у пізньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу перфоративної виразки.

95.Які скарги спостерігаються у хворих при наявності перешкоди на рівні вихідного відділу шлунку ?

96.Які скарги спостерігаються у хворих при наявності перешкоди на рівні дистального відділу дванадцятипалої кишки ?

97. Дайте визначення пілородуоденального стенозу.
98. Які причини розвитку пілородуоденального стенозу ?
99. Яка класифікація пілородуоденального стенозу ?
100. Які скарги спостерігаються при субкомпенсованому стенозі ?
101. Які скарги спостерігаються при компенсованому стенозі ?
102. Які скарги спостерігаються при декомпенсованому стенозі ?
103. Які об'єктивні клінічні ознаки субкомпенсованого і декомпенсованого пілородуоденального стенозу ?
104. Рентгенологічні ознаки ступеня пілородуоденального стенозу.
105. Які принципи лікування пілородуоденального стенозу ?
106. Які існують показання до хірургічного лікування виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки ?
107. Яким методам операцій слід надавати увагу при локалізації виразки у дванадцятипалій кишці ?
108. Яким методам операцій слід надавати увагу при локалізації виразки у шлунку ? 109. Визначення пептичної виразки анастомозу.
110. Які причини виникнення пептичної виразки анастомозу ?
111. Які скарги хворих при пептичній виразці анастомозу ?
112. Які об'єктивні клінічні ознаки можна виявити при пептичній виразці анастомозу ?
113. Яка суть діагностичної програми при пептичній виразці анастомозу ?
114. З якими захворюваннями слід діагностувати пептичну виразку анастомозу ?
115. Яке медикаментозне лікування застосовується при пептичній виразці анастомозу ? 116. Який обсяг хірургічного втручання при пептичній виразці анастомозу ?
117. Дайте визначення синдрому Маллорі-Вейса.
118. Які скарги у хворих із синдромом Маллорі-Вейса ?
119. Які об'єктивні прояви синдрому Маллорі-Вейса ?
120. Які методи дослідження використовуються для уточнення діагнозу синдрому Маллорі-Вейса ?
121. З якими захворюваннями слід проводити диференційну діагностику синдрому Маллорі-Вейса ?
122. Лікувальна тактика при синдромі Маллорі-Вейса.
123. Які показання до хірургічного лікування синдрому Маллорі-Вейса ?
124. Етіологія та патогенез шлунково-кишкових кровотеч.
125. Методи обстеження хворих з шлунково-кишковими кровотечами.
126. Класифікація виразкових кровотеч.
127. Клініка шлунково-кишкових кровотеч.

128. Диференційна діагностика виразкової кровотечі.
129. Особливості перебігу виразкової гастродуоденальної кровотечі в залежності від ступеня її активності.
130. Особливості клінічного перебігу активної кровотечі .
131. Особливості клінічного перебігу виразкової кровотечі, що припинилася.
132. Техніка зашивання виразки, яка кривавить.
133. Вибір способу зупинки кровотечі в залежності від ступеня її активності.
134. Показання до консервативного лікування виразкової кровотечі.
135. Терапія шлунково-кишкових кровотеч.
136. Методи ендоскопічного гемостазу та показання до їх застосування.
137. Методи оперативних втручань при виразковій кровотечі.
138. Вибір методу оперативного втручання в залежності від стану хворого, інтенсивності кровотечі, ступеня крововтрати, локалізації виразки.
139. Особливості техніки оперативних втручань при виразковій кровотечі.
140. Ускладнення у ранньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу виразкової кровотечі.
141. Лікування ускладнень у ранньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу виразкової кровотечі.
142. Особливості ведення хворих з виразковою кровотечею у ранньому та пізньому післяопераційному періоді.
143. Анатомо-фізіологічні відомості про тонку і товсту кишку.
144. Визначення поняття непрохідності кишок.
145. Етіологія непрохідності кишок.
146. Сучасні питання патогенезу непрохідності кишок.
147. Класифікація непрохідності кишок.
148. Причини динамічної непрохідності кишок.
149. Клініка динамічної непрохідності кишок.
150. Лікування динамічної (функціональної) непрохідності кишок.
151. Види механічної непрохідності кишок.
152. Клініка обтураційної непрохідності кишок.
153. Особливості клініки странгуляційної непрохідності кишок.
154. Особливості клініки завороту окремих органів травного тракту.
155. Особливості клініки інвагінації.
156. Види інвагінацій.
157. Особливості лікувальної тактики в залежності від часу початку захворювання.
158. Злукова хвороба.

159. Етіологія злукової хвороби.
160. Сучасні аспекти патогенезу злукової хвороби.
161. Типова клінічна картина злукової хвороби.
162. Диференційна діагностика непрохідності кишок.
163. Диференційна діагностика окремих видів непрохідності кишок.
164. Сучасні методи діагностики гострої непрохідності кишок.
165. Рентгенологічні ознаки гострої непрохідності кишок.
166. Ультрасонографічні ознаки гострої непрохідності кишок.
167. Сучасна лікувальна програма непрохідності кишок.
168. Передопераційна підготовка пацієнтів з гострою кишковою непрохідністю.
169. Вибір характеру оперативного втручання при різних видах та рівнях непрохідності кишок.
170. Післяопераційна лікувальна програма.
171. Профілактика та прогноз у хворих з гострою непрохідністю кишок.
172. Анатомо-функціональні відомості про парієтальну та вісцеральну очеревину.
173. Етіологія та патогенез гострого перитоніту.
174. Класифікація гострого перитоніту.
175. Методи обстеження хворих на гострий перитоніт.
176. Клінічна картина місцевого гострого перитоніту.
177. Клінічна картина поширеного перитоніту.
178. Диференційна діагностика гострого перитоніту.
179. Діагностична програма у хворого на гострий перитоніт.
180. Лікувальна тактика у хворого на гострий місцевий перитоніт.
181. Лікувальна тактика у хворого на гострий поширений перитоніт.
182. Ускладнення гострого перитоніту.
183. Особливості клінічної картини гострого перитоніту при наявній супутній патології.
184. Лікувальна тактика при гострому перитоніті.
185. Особливості передопераційної підготовки при гострому перитоніті.
186. Методи оперативних втручань при перитоніті в залежності від поширення запального процесу у черевній порожнині.
187. Показання до мініінвазивних методів лікування хворих на гострий перитоніт.
188. Етапи оперативного втручання при гострому поширеному перитоніті.
189. Післяопераційні ускладнення при гострому перитоніті їх діагностика профілактика та лікування.
190. Ведення пацієнтів у післяопераційному періоді.

191. Абдомінальний компартмент-синдром. Визначення, причини виникнення. Діагностика та лікувальна тактика.
192. Релaparотомія та лапаростомія в лікуванні поширеного перитоніту.
193. Визначення поняття грижі.
194. Причини виникнення грижі.
195. Загальна симптоматика гриж.
196. Значення форми і розмірів грижі для перебігу захворювання.
197. Класифікація зовнішніх гриж черевної стінки.
198. Ускладнення гриж. Визначення, діагностика і лікування.
199. Грижі білої лінії живота. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
200. Пупкові грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
201. Косі пахові грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
202. Прямі пахові грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
203. Післяопераційні грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
204. Стегнові грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
205. Защемлені грижі. Типова клініка. Клінічні види защемлених гриж. Діагностика, диференційна діагностика.
206. Хірургічна тактика при защемленій грижі.
207. Особливості оперативного втручання при защемленій грижі.
208. Ознаки життєздатності та нежиттєздатності кишки.
209. Запалення грижі. Клініка. Диференційна діагностика. Хірургічна тактика.
210. Пошкодження (травма) грижі. Клініка. Хірургічна тактика.
211. Кишкова непрохідність в грижі. Хірургічна тактика.
212. Невправима грижа. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікування.
213. Сучасні принципи і методи оперативного лікування гриж.
214. Внутрішні грижі. Клініка. Класифікація. Діагностика.
215. Грижі стравохідного отвору діафрагми. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика.
216. Які причини розвитку грижі стравохідного отвору діафрагми ?
217. Який механізм розвитку грижі стравохідного отвору діафрагми ?

218. Які існують види гриж стравохідного отвору діафрагми ?
219. Які скарги хворих спостерігаються при грижі стравохідного отвору діафрагми ?
220. Які об'єктивні прояви грижі стравохідного отвору діафрагми ?
221. Які ускладнення можуть виникати при грижі стравохідного отвору діафрагми ?
222. Діагностична програма при грижі стравохідного отвору діафрагми.
223. З якими захворюваннями слід проводити диференційну діагностику при грижі стравохідного отвору діафрагми ?
224. У чому полягає консервативне лікування грижі стравохідного отвору діафрагми ?
225. Які показання до хірургічного лікування грижі стравохідного отвору діафрагми ?
226. Суть оперативних втручань при грижі стравохідного отвору діафрагми.
227. Тимчасова непрацездатність і реабілітація хворих при грижі стравохідного отвору діафрагми.
228. Профілактика та прогноз у хворих з грижами стравохідного отвору діафрагми.
229. Неспецифічний виразковий коліт. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
230. Хвороба Крона. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
231. Етіологія, патогенез, класифікація дивертикулярної хвороби товстої кишки.
232. Клініка, методи дослідження, диференційний діагноз дивертикулярної хвороби товстої кишки.
233. Ускладнення дивертикулярної хвороби товстої кишки. Консервативне та оперативне лікування.
234. Класифікація, діагностика і лікування поліпів та поліпозу товстої кишки.
235. Трансплантація кишок. Класифікація хвороб, що потребують пересадки кишок. Методика трансплантації кишок.
236. Механічна жовтяниця. Причини виникнення. Диференційна діагностика. Лікувальна тактика.
237. Кісти печінки. Класифікація. Діагностика, лікування.
238. Цироз і фіброз печінки. Синдром портальної гіпертензії. Класифікація. Ускладнення. Діагностика і лікування.
239. Пересадка печінки. Показання та протипоказання до трансплантації печінки. Методика вибору донора. Методи трансплантації печінки. Умови зберігання донорської печінки та її транспортування.
240. Етіологія, патогенез і класифікація хронічного панкреатиту.
241. Клінічний перебіг і методи діагностики хронічного панкреатиту.
242. Диференційна діагностика хронічного панкреатиту.

243. Консервативне і хірургічне лікування хронічного панкреатиту.
244. Ускладнення хронічного панкреатиту. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування.
245. Кісти та нориці підшлункової залози. Класифікація. Клініка. Діагностика.
246. Ускладнення кіст підшлункової залози (нагноєння, перфорація, кровотечі, малігнізація). Принципи хірургічної тактики.
247. Показання до трансплантації підшлункової залози та їх обґрунтування. Методика трансплантації підшлункової залози.
248. Захворювання селезінки. Діагностика і лікувальна тактика.
249. Хірургічна тактика при ускладнених формах інфекційних та паразитарних захворювань тонкої кишки.
250. Гострий і хронічний геморої (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування консервативне та оперативне, види операцій).
251. Гострий і хронічний парапроктит (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування).
252. Анальна тріщина. Етіологія, патогенез, класифікація. Діагностика і лікування.
253. Епітеліальний куприковий хід. Діагностика і лікування.
254. Захворювання м'яких тканин промежини (синдром опущення, піодермія, перианальний дерматит, конділоматоз). Діагностика і лікування.
255. Тератоми параректальної локалізації. Класифікація. Діагностика і лікування.

«0» варіант екзаменаційного білету

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

спеціальність 222 Медицина

Навчальна дисципліна – «Хірургія»

1. Диференційна діагностика хронічного панкреатиту. (максимальна кількість балів – 20.)
2. Клініка, діагностика (характерні симптоми) гострого апендициту(максимальна кількість балів – 20.)
3. Гострий і хронічний парапроктит (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування). (максимальна кількість балів – 20.)
4. Анатомо-функціональні відомості про жовчний міхур та позапечінкові жовчні протоки. (максимальна кількість балів – 20.)

Завідувач кафедри

Зак М. Ю.

5. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Методи контролю

- Опитування (перевірка теоретичних знань та практичних навичок).
- Тестовий контроль.
- Написання огляду наукової літератури (рефератів).
- Підготовка презентацій.

Поточний контроль. Перевірка на практичних заняттях теоретичних знань і засвоєння практичних навичок, а так само результатів самостійної роботи студентів. Контролюються викладачами відповідно до конкретної мети навчальної програми. Оцінка рівня підготовки студентів здійснюється шляхом: опитування студентів, рішення й аналізу ситуаційних завдань і тестових завдань, контролю засвоєння практичних навичок.

Проміжний контроль. Перевірка можливості використання студентами для практичного застосування отриманих теоретичних знань і практичних навичок по всіх вивчених темах, а так само результатів самостійної роботи студентів. Здійснюється на останньому занятті за темою шляхом здачі практичних навичок, тестування.

Підсумковий контроль. До підсумкового контролю (диф.залік) допускаються студенти, які відвідали всі передбачені навчальною програмою лекції, аудиторні навчальні заняття, виконали в повному обсязі самостійну роботу й у процесі навчання набрали кількість балів не менше, ніж мінімальну – **70 балів у семестрі.**

Розподіл балів, які отримують студенти

Студент може максимально отримати **120 балів** за поточну навчальну діяльність. Відповідно, позитивна оцінка на кожному семінарському занятті може бути **від 5,4 до 9,2 балів**. Оцінка нижче **5,4 балів** означає «незадовільно», заняття не зараховане і підлягає відпрацюванню в установленому порядку.

З метою оцінки результатів навчання проводиться підсумковий контроль у формі диф. заліку. На диф. заліку студент може максимально отримати **80 балів**. Диф. залік вважається складеним, якщо студент отримав не менш ніж **50 балів**.

Оцінка успішності студента

№	Блок №	Кількість пар/уч. годин	Максимальна сума балів за блок	Максимальна сума балів за заняття
1.	Блок № 1.	20/40	120	6.0
2.	Блок № 2.	22/44	120	5.4
3.	Блок № 3.	20/40	120	6.0
4.	Блок № 4.	20/40	120	6.0
5.	Блок № 5.	21/42	120	5.7
6.	Блок № 6.	20/40,5	120	6.0
7.	Екзамен (залік)		80	

Критерії оцінювання знань

Оцінкою **10,5 – 12 бала** на практичному занятті та **71 - 80 балів** на заліку (А за шкалою ECTS та 5 за національною шкалою) відповідь студента оцінюється, якщо вона демонструє глибокі знання екстреної та невідкладної медичної допомоги, вміння застосовувати теоретичний матеріал для практичного аналізу і не має ніяких неточностей.

Оцінкою 8,4 – 10,4 балів на практичному занятті та 61 - 70 балів на заліку (В та С за шкалою ECTS та 4 за національною шкалою) відповідь оцінюється, якщо вона показує знання, вміння застосовувати їх практично, але допускаються деякі принципові неточності.

Оцінкою 6,4 – 8,3 балів на практичному занятті та 50 - 60 балів на заліку (D та E за шкалою ECTS та 3 за національною шкалою) відповідь студента оцінюється за умови, що він знає головні теоретичні положення та може використати їх на практиці.

6. Рекомендовані джерела інформації

6.1. Основні:

1. Загальна хірургія /підручник/ Автори: Хіміч С. Д., Желіба М.Д., Шидловський В.О. та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» Рік: 2018
2. Хирургия том 1, 2./ под ред.Кондратенка П.Г. Шидловского В.О. и др., изд.дом "Заславский", 2017 г
3. S.D. Khimich, M.D. Zheliba. General Surgery. Медицина, 2019.- 534 с.
4. Хіміч С.Д., Желіба М.Д. Загальна хірургія. Медицина, 2018. - 534 с.
5. НЕВІДКЛАДНА ХІРУРГІЯ Підручник для студентів VI курсів медичних факультетів медичних ВНЗ За редакцією член-кор. НАМНУ, докт. мед. наук, проф. В.В. Бойка, член-кор. НАМНУ, докт. мед. наук, проф. В.М. Лісового Харків 2019
6. Симптоми і синдроми у хірургії: Навч. посіб. для мед. ВНЗ IV р.а. Рекомендовано МОЗ / За ред. І.Д. Герича, С.Д. Хіміча. — К., 2016.
7. Польовий В. П. Догляд за хворими хірургічного профілю / В. П. Польовий, О. Й. Хомко, С. П. Польова, А. С. Паляниця. – Чернівці: Медуніверситет, 2012. – 380 с.
8. Польовий В. П. Амбулаторні хірургічні маніпуляції / В. П. Польовий, І. В. Шкварковський, М. Д. Желіба. – Чернівці : Медуніверситет, 2013. – 252 с.
9. Я. С. Березницький, О. А. Вільцанюк, М. Д. Желіба та ін.; Хірургічні хвороби За редакцією П. Д. Фоміна, Я. С. Березницького ВСВ «МЕДИЦИНА» 2017
10. Невідкладні стани в хірургії: навчальний посібник (ВНЗ I—III р. а.) / К.М. Бобак, А.І. Бобак, В.В. Киретів та ін.; за ред. Л.М. Ковальчука 2017
11. Сергей Дыдыкин, Екатерина Блинова, Александр Щербюк Издательство Современние хирургические инструменты ГЭОТАР-Медиа Год издания 2016
12. Хірургія Підручник Під редакцією П. Кондратенко Знання 2009

6.2. Додаткові:

1. М.Д. Желіба, С.Д. Хіміч, І.Д. Герич та ін. Загальна хірургія: Підручник для мед. ВНЗ IV рів. акред. Затверджено МОН 2010
2. Хірургічні хвороби. (За редакцією П.Г.Кондратенка). – Харків: «Факти», 2006. – С. 262-292.
3. Хирургия. (Под редакцией М.П.Захараша). – Винница: «Нова книга», 2014. – С. 291-332.
4. Хирургические болезни. (Под редакцией М.И.Кузина). – Москва: «Медицина», 2006. – С. 693-712.
5. Гострі хірургічні захворювання органів черевної порожнини /Під ред. І.Ю.Полянського. - Чернівці, 1999. - С. 76-96.
6. Хирургические манипуляции (Под ред. Б.О.Милькова, В.Н.Круцяка). - Киев: “Вища школа”, 1985. - С. 33-35; 62; 76-77.
7. Петров В.П., Ерюхин И.А. Кишечная непроходимость. - М.: “Медицина”, 1989.- 283 с.

8. Факультетська хірургія. Под редакцією В.О. Шідловського і М.П. Захараша. Тернопіль. «Укрмедкнига». 2002 р.
9. Факультетська хірургія. За редакцією В.О. Шідловського і М.П. Захараша. Тернопіль. «Укрмедкнига». 2002 р.
10. Ендоскопія травного каналу. За ред. В.Й. Кімаковича і В.І. Нікішаєва – «Медицина світу», 2008. – 208с.
11. Хирургические болезни. (Под ред М.И.Кузина.) – М.: “Медицина”, 2009р.
12. 50 лекцій по хирургии (Под ред. В.С.Савельева). - М.: “Медицина”, 2002. – 408 с.
13. Неотложная хирургия органов брюшной полости (Под ред. П.Г. Кондратенка), 2013р.